

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

«ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ»

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2013

“ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” – Εθνικό Σχέδιο κατά της διαφθοράς

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Γεώργιος Ι. Σούρλας

«ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ»

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Επιμέλεια σύνταξης

Δρ. Στυλιανός Γαλούκας

Ειδικός Επιστήμονας, Βουλή των Ελλήνων

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2013

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	8
1.1. ΔΙΑΦΘΟΡΑ	9
1.2. ΔΙΑΠΛΟΚΗ.....	10
1.3. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ.....	11
1.4. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ.....	12
1.5. Η ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	16
1.6. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ	18
1.7. ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	30
2. ΑΙΤΙΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ - ΑΝΑΓΚΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	36
2.1. ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	37
2.2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	40
2.3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	46
2.4. ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	53
3. «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ»: ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ...	57
3.1. ΑΝΑΛΥΣΗ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	58
3.2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ	88
3.3. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ	101
3.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	110
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	113

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΩΝ

ΒτΕ	: Βουλή των Ελλήνων
ΓΓΔΑΔ	: Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρ. Δικαιωμάτων
ΕΣ	: Εθνικός Συντονιστής
ΟΤΑ	: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠτΒ	: Πρόεδρος της Βουλής
ΣΔΙΤΕΔ	: Συνέργειες Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα Ενάντια στη Διαφθορά
ΣΕ	: Συντονιστική Επιτροπή
ΣΣ	: Συμβουλευτικό Σώμα
ΥΔΔΑΔ	: Υπ. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρ. Δικαιωμάτων
ΥΔΜΗΔ	: Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλ. Διακυβέρνησης
ΥΠΕΞ	: Υπ. Εξωτερικών
ΥΠΕΣ	: Υπ. Εσωτερικών
ΥΠΟΙΚ	: Υπ. Οικονομίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι διαπιστωμένο ότι η διαφθορά και τα παράγωγα της αποτελούν βασική αιτία της πολύπλευρης ηθικής, κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής κρίσης που οδήγησαν τη χώρα στην εξαθλίωση και την εθνική ταπείνωση.

Η διαφθορά έχει καταστεί απειλή για τη λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος, για την κοινωνική μας συνοχή και την εθνική μας υπόσταση.

Η κατάσταση που επικρατεί και η έκταση του προβλήματος επιβάλλουν την εφαρμογή ενός συγκροτημένου, ολοκληρωμένου σχεδίου εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς.

Τέτοιο σχέδιο είναι η “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, που στοχεύει, μέσα από τρεις πυλώνες - Εκπαίδευση, Αποτροπή, Πρόληψη – στο σύνολο στην κοινωνία, τη διοίκηση (δημόσια και μη) και το πολιτικό σύστημα.

Είναι το μοναδικό εργαλείο που υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα για να εκτιμηθούν οι κίνδυνοι διαφθοράς, να συντονιστούν οι δράσεις και να προωθηθούν σε όλο το δημόσιο και ιδιωτικό χώρο, πολιτικές και σχέδια για την καταπολέμηση ανά τομέα.

Όλοι οι συμμετέχοντες φορείς υποστηρίζονται ώστε να αναδεικνύουν τη διαφάνεια ως προτεραιότητά τους και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να δημοσιεύουν ετήσιες και να παράγουν μηνιαίες περιοδικές εκθέσεις πλήρους απολογισμού των πεπραγμένων τους για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Στο εθνικό αυτό σχέδιο, κρίθηκε σκόπιμο να γίνει μία εμπειριστατωμένη ανάλυση της επικρατούσας κατάστασης, να γίνει αναφορά στην παθογένεια του συστήματος, στα αίτια, τις επιπτώσεις και τα αποτελέσματά τους στην κοινωνία και στο πολιτικό σύστημα.

Για να καταστεί όμως ένα εθνικό πρόγραμμα κατά της διαφθοράς λειτουργικό, βιώσιμο και αποτελεσματικό, για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που οι συνθήκες υπαγορεύουν για την πορεία του έθνους και του κοινωνικού συνόλου, πρέπει να υφίσταται ένα ηθικό κοινωνικό υπόβαθρο.

Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε πως φτάσαμε στη σημερινή κατάσταση, για τις πράξεις και παραλείψεις που μας οδήγησαν στην κρίση για να

προχωρήσουμε με το εθνικό σχέδιο στην αιτιολογική αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς.

Απώτερος στόχος όπως αναφέρεται στη Σύμβαση του ΟΗΕ κατά της διαφθοράς, είναι η ανάδειξη αξιών που δρουν ανασχετικά στη διάβρωση της κοινωνίας που προκαλεί η διαφθορά.

Για αυτό, γίνεται ειδική αναφορά σε αυτές τις κοινωνικές συνιστώσες που πρέπει να αποτελέσουν συνεχή, αδιάκοπη επιδίωξη της πολιτείας.

Η σημερινή κυβέρνηση έχει αποφασίσει να επιδείξει μηδενική ανοχή στη διαφθορά και αυτή της η πρόθεση επιβάλλεται να διατρανωθεί με κάθε τρόπο και προς πάσα κατεύθυνση.

Με το παρόν σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» επιδιώκεται να:

- τεθεί τέλος στην αναποφασιστικότητα στην οποία οδήγησαν επί σειρά κυβερνήσεων, οι ατέρμονες συζητήσεις για τον καταλληλότερο τρόπο να προωθηθεί η διαφάνεια
- βγει η χώρα από την επιτήρηση ενώ οδηγεί και στην εκπλήρωση όλων των διεθνών υποχρεώσεων και των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τη χώρα μας για θέματα διαφθοράς ενώ ανταποκρίνεται και στις δεσμεύσεις που απορρέουν από το μνημόνιο και τους οδικούς χάρτες
- εντοπιστούν περιοχές υψηλού κινδύνου διαφθοράς και να δημιουργηθούν μηχανισμοί προληπτικής αντιμετώπισης
- τεθεί σε υψηλή βάση η αξιοποίηση της τεχνογνωσίας από όπου και αν προέρχεται αυτή,
- αποκατασταθεί η αξιοπιστία της χώρας διεθνώς για να στέκεται ως ισότιμος διεθνής συνομιλητής και πρωτοστάτης στον αγώνα κατά της διαφθοράς
- αποκατασταθεί και επανατοποθετηθεί η διαφάνεια ως λέξη και ως έννοια, στη συνείδηση της κοινωνίας, αφού η μέχρι σήμερα άσκοπη πολλές φορές χρήση του όρου, την έχει καταστήσει κενή περιεχομένου ως λέξη, αδιάφορη ως νόημα, και μη πιστευτή ως προς τις δηλούμενες προθέσεις χρήσης της

- επανέλθει η εκτίμηση της κοινωνίας σε ηθικές αρχές και αξίες όπως η αλήθεια, το φιλότιμο, η εμπιστοσύνη, η αξιοκρατία, η συνέπεια, η πολιτική υπόσχεση και ευθύνη.

Προτείνεται το παρόν σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” να λειτουργήσει ως μία πολιτική ομπρέλα, που θα στεγάσει όλες τις κοινές δράσεις κυβέρνησης - κοινωνίας προς τη διαφάνεια και θα περάσει στην κοινωνία, καθαρό το μήνυμα ότι η “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”:

- Ωφελεί περισσότερο τους οικονομικά αδύνατους
- Βελτιώνει το επίπεδο ζωής και μειώνει το άγχος της καθημερινότητας με τη σωστή εξυπηρέτηση από δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες
- Αυξάνει τον δείκτη αξιοπιστίας των πολιτικών, των θεσμών και του πολιτικού συστήματος
- Αυξάνει την αξιοκρατία και την αξιοπιστία των κυβερνητικών επιλογών
- Βοηθά την ανάπτυξη και τον υγιή ανταγωνισμό
- Αναπτύσσει την επιχειρηματικότητα και προσελκύει επενδύσεις
- Δυναμώνει τον κοινωνικό ιστό και την κοινωνική αλληλεγγύη
- Δημιουργεί κλίμα αισιοδοξίας και ελπίδα στους πολίτες για ένα καλύτερο μέλλον
- Λειτουργεί ως θετικό παράδειγμα που εθίζει τους μεγάλους και εκπαιδεύει τα παιδιά, τους αυριανούς πολίτες.

Ωστόσο όμως, όσο ολοκληρωμένο και ρεαλιστικό αν είναι ένα Εθνικό Σχέδιο, όσες προϋποθέσεις και εάν συντρέχουν, η διαφθορά και πάλι δεν αντιμετωπίζεται, όταν δεν υπάρχει η ουσιαστική, η ειλικρινής η απαιτούμενη πολιτική βούληση.

Πρέπει να καταστεί σαφές ότι όπου υπάρχει διαφθορά δεν υπάρχει πολιτική βούληση και όπου υπάρχει πολιτική βούληση δεν υπάρχει διαφθορά.

Γεώργιος Ι. Σούρλας

Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

1.1. ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Διαφθορά είναι η εκμετάλλευση μιας θέσης εξουσίας απ' αυτόν που την κατέχει προς ίδιον όφελος. Είναι η κατάχρηση της εξουσίας από κομματικούς και κυβερνητικούς παράγοντες, από υπαλλήλους, από δημόσια πρόσωπα. Ως τέτοια, η κοινοβουλευτική συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα δικαιώματα του ιδιωτικού βίου το 1998 (ψήφισμα 1163, σημείο 7) ορίζει τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσιες θέσεις ή/και χρησιμοποιούν δημόσιους πόρους και γενικότερα όλοι όσοι διαδραματίζουν ένα ρόλο στη δημόσια ζωή, είτε στην πολιτική, είτε στην οικονομία, την επιστήμη, τις τέχνες, την κοινωνική σφαίρα, τον αθλητισμό, είτε σε οποιοδήποτε άλλο πεδίο.

Η διαφθορά δεν έχει μόνο οικονομικές διαστάσεις και οφέλη για ορισμένους, αλλά και άλλες μορφές εύνοιας, όπως παράνομες εξυπηρέτησης ατόμων ή ομάδων, πάντοτε βέβαια με το αζημίωτο, με αντιπαροχή, προσλήψεις, προαγωγή, μετάθεση κλπ.

Η διαφθορά έχει δύο συνιστώσες. Η μία ορίζεται με βάση τις ενέργειες που αποκλίνουν από ένα συγκεκριμένο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η άλλη σχετίζεται με την ηθική αντίληψη και υπόσταση της κοινωνίας, καθώς και τη χρονική περίοδο που συντελείται η πράξη διαφθοράς.

Διαφθορά εκδηλώνεται και στον ιδιωτικό τομέα. Πρόκειται περί συναλλαγής ατόμων μεταξύ ανταγωνιστικών επιχειρήσεων. Υπάλληλοι μιας επιχείρησης συνεργάζονται με τον ανταγωνιστή και παρέχουν πληροφορίες, εμπορικά και βιομηχανικά απόρρητα προσποριζόμενοι μεγάλα οικονομικά οφέλη και εξασφαλίζουν καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές.

Η διαφθορά δεν είναι πλέον κάτι γενικό, αόριστο και αφηρημένο. Τα τελευταία χρόνια έχει προκαλέσει έντονες αναταράξεις σε διεθνές και σε εθνικό επίπεδο. Εμφανίζεται ως απειλή των δημοκρατικών θεσμών και των κοινωνικών αγαθών. Έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον διεθνών οργανισμών, που σπεύδουν να θωρακίσουν τη διεθνή κοινότητα με τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού, κοινωνικού, οικονομικού και νομικού οπλοστασίου της.

1.2. ΔΙΑΠΛΟΚΗ

Για τη Δημοκρατία, την κοινωνία και την οικονομία η διαπλοκή πολιτικών, ΜΜΕ και οργανωμένων οικονομικών συμφερόντων αποτελεί ζήτημα μείζονος σημασίας. Η επικράτηση των διαπλεκόμενων οδηγεί στην εκχώρηση εξουσίας σε έναν περιορισμένο αριθμό οικονομικών παραγόντων που μπορεί να φθάσουν στο σημείο να υποδεικνύουν ποια πολιτική θα ακολουθούν οι κυβερνώντες αλλά ακόμη και ποιοι θα κυβερνούν.

Ο όρος διαπλοκή είναι συναφής με τον όρο διαφθορά. Η διαπλοκή και η διαφθορά είναι οι δύο όψεις του αυτού νομίσματος και δεν μπορεί να υπάρξει η μία χωρίς την άλλη. Κυρίαρχο στοιχείο της διαπλοκής όπως και της αδιαφάνειας είναι η κατάχρηση της εξουσίας. Αν δεν υπήρχε η διαπλοκή, τότε θα μπορούσαν να εντοπιστούν αμέσως και να παταχθούν αποτελεσματικά τα φαινόμενα της διαφθοράς.

Η διαφθορά διαβρώνει την κοινωνική βάση κι έτσι καθίσταται πιο ανεκτή η διαπλοκή. Εάν μια κυβέρνηση έχει μηδενική ανοχή στη διαφθορά, ξεκινώντας πρώτα από το εσωτερικό της, είναι αδύνατη ή σχεδόν αδύνατη η ανάπτυξή της. Δική τους είναι η ευθύνη, αλλά και η δυνατότητα, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φορέων και των πολιτών θα είναι αρωγός στην προσπάθεια πάταξης.

ΣΚΑΝΔΑΛΟ: Το σκάνδαλο δεν έχει μόνο οικονομική διάσταση αλλά είναι και η συμπεριφορά στο δημόσιο χώρο με λόγια ή πράξεις, που έρχονται σε σύγκρουση με τους κανόνες της ηθικής και της νομιμότητας, της ευπρέπειας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και προκαλούν αγανάκτηση και αποδοκιμασία. Όταν σ' ένα σκάνδαλο εμπλέκονται αξιωματούχοι του κράτους, δημόσια πρόσωπα, και γενικά άτομα που θεωρούνται ευυπόληπτα, τότε προκαλούν έντονο ενδιαφέρον στην κοινή γνώμη και γίνονται εύλογα αντικείμενο σχολιασμού.

Επιπλέον ο πρωταγωνιστής του σκανδάλου, δε βλάπτει μόνο τον εαυτό του, αλλά προκαλεί συνολικές βλαπτικές επιδράσεις στον χώρο που έχει κληθεί, αιρετός ή μη, να υπηρετήσει.

1.3. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Η διαφάνεια αποτελεί βασική αρχή και προϋπόθεση του κράτους δικαίου, της διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος, η οποία πρέπει να διέπει το σύνολο του δημοσίου βίου, όλους τους κλάδους του δικαίου.

Με τη διαφάνεια, τη δυνατότητα γνωστοποίησης των πάντων στους πάντες που έχουν να κάνουν με τη λειτουργία του κράτους σε όλους τους χώρους και τα επίπεδα διοίκησης της εξουσίας, μπορούν να αποκαλυφθούν φαινόμενα και δραστηριότητες που κινούνται στο διάκενο της έννομης τάξης και διευκολύνονται από την ασάφεια ή την ανεπαρκή κάλυψη του νόμου.

Φαινόμενα που έχουν σχέση με τη λειτουργία του κράτους δικαίου τη νομιμότητα την αξιοκρατία τη χρηστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος την εύρυθμη λειτουργία και την ορθολογική διαχείριση των υπηρεσιών.

Φαινόμενα που διασπούν την κοινωνική συνοχή πλήττουν την αλληλεγγύη καλλιεργούν την αсуδοσία ανακόπτουν την ανάπτυξη δηλητηριάζουν την κοινωνική δικαιοσύνη και οδηγούν στην ηθική και κοινωνική κατάπτωση.

1.4. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Οι επιπτώσεις και το κόστος από τη διαφθορά είναι πολλαπλό και ανυπολόγιστο. Η διαφθορά καταστρέφει ηθικές αξίες και αρχές, υπονομεύει τη δημοκρατία, διαβρώνει τους θεσμούς, πλήττει την εθνική οικονομία, αντιστρατεύεται την ανάπτυξη. Έχει αρνητικές επιπτώσεις σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο, είναι η βασική αιτία της κατάστασης που επικρατεί στη Δημόσια Διοίκηση, στη λειτουργία της Δικαιοσύνης και στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: Πριν από μία δεκαετία οι συζητήσεις και οι έρευνες για τις επιπτώσεις της διαφθοράς στην οικονομία ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Με την πάροδο του χρόνου και όσο τα φαινόμενα επιτείνονταν και οι επιπτώσεις κατέστησαν πλέον ορατές, άρχισαν οι σχετικές μελέτες και έρευνες.

Για την Ελλάδα αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον το φαινόμενο της διαφθοράς ως προς τις οικονομικές επιπτώσεις του, διότι κατατάσσεται μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους υψηλότερους δείκτες διαφθοράς και παραοικονομίας. Έχει επιπτώσεις η διαφθορά στην οικονομία, διότι ευνοεί τα μονοπώλια, πλήττει τον υγιή ανταγωνισμό, υποθάλλει τη φοροδιαφυγή και την εισφοροδιαφυγή, αποθαρρύνει τους επενδυτές, επιδρά αρνητικά στην απασχόληση και επιβαρύνει τους φορολογούμενους. Τελικά επενεργεί σε βάρος των φτωχών πολιτών και πλήττει τους πιο ευάλωτους.

Ο υγιής ανταγωνισμός πλήττεται, όταν τα μεγάλα συμφέροντα δρουν ανενόχλητα κατά παράβαση των κειμένων διατάξεων και εντός των κατά παραγγελία νομοθετικών, ευνοϊκών γι' αυτά, ρυθμίσεων. Έτσι καταργείται κάθε έννοια και δυνατότητα ισότητας ευκαιριών για τους πολίτες. Επίσης νοθεύεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός και η ανάπτυξη της οικονομίας.

Οι επενδύσεις αποθαρρύνονται, διότι καλούνται να πληρώσουν το κόστος του «λαδώματος» σε υπαλλήλους του Δημοσίου και πολιτικούς και να λειτουργήσουν σε κλίμα ρευστότητας και αναξιοπιστίας.

Λόγω της διαφθοράς η ζημιά της ελληνικής οικονομίας εκτιμάται ότι ανέρχεται στα 20 δις ευρώ, δηλαδή στο 8% του ΑΕΠ.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Η προστασία του περιβάλλοντος είναι επιτακτικό αίτημα της κοινωνίας της εποχής μας για την επιβίωση του ανθρώπου και την εξασφάλιση οικολογικής ισορροπίας.

Η έλλειψη παιδείας και αγωγής για την προστασία του περιβάλλοντος, η έλλειψη εθνικού χωροταξικού σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, αλλά και η θέσπιση ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό, τη βιομηχανία, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η έλλειψη κτηματολογίου και δασολογίου, προσφέρονται για την ανάπτυξη της διαφθοράς. Καταπατήσεις δημοσίων κτημάτων από ιδιώτες, εμπρησμοί δασικών εκτάσεων για οικοπεδοποιήσεις, παραβιάσεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, μόλυνση από βιομηχανίες ακόμα και με τοξικά απόβλητα, συνθέτουν το ζοφερό σκηνικό του βιασμού και της καταστροφής του περιβάλλοντος.

ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ: Περισσότερο από κάθε άλλη εξουσία η θωράκιση και η προστασία από τη διαφθορά είναι απαραίτητη για τη δικαιοσύνη. Δεκάδες δικαστικοί κάθισαν στο εδώλιο των πειθαρχικών συμβουλίων και της ολομέλειας του Αρείου Πάγου και επεβλήθησαν ποινές από επιπλήξεις και πρόστιμα μέχρι και προσωρινή ή οριστική παύση ή ακόμα και φυλάκιση.

ΣΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ: Η έκταση και η συνεχής επέκταση της διαφθοράς, η ανοχή από πολιτικούς και πολίτες, ακόμα περισσότερο η σιωπηρή επιβράβευση των διαπλεκόμενων, των απατεώνων και καταχραστών της εξουσίας από μερίδα του πληθυσμού, είναι φαινόμενα στη χώρα μας που τείνουν να θεσμοθετήσουν τη διαφθορά. Η απάτη, η ανηθικότητα, η δωροδοκία, η αισχροκέρδεια, η ασυνέπεια, η ανευθυνότητα, έχουν γίνει τρόπος ζωής σε μεγάλο βαθμό και ανεκτές από την κοινωνία.

ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ: Το σύστημα κοινωνικών αξιών, που επικρατεί κάθε φορά σε μια κοινωνία, παίζει καθοριστικό ρόλο στην εκδήλωση της διαφθοράς.

Οι μηχανισμοί διαφθοράς και διαπλοκής καταλύουν κάθε έννοια ισοτιμίας, ισοπολιτείας, αξιοκρατίας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Έτσι χάνεται η εμπιστοσύνη στους θεσμούς, καλλιεργούνται τάσεις ένταξης στον μηχανισμό

της διαφθοράς ή διαμορφώνεται απαθής στάση απέναντι στην προτροπή για υπεράσπιση αρχών και αξιών.

Σε μια κοινωνία όπου εξαχρειώνονται τα ήθη και καταργούνται οι αξίες, καταστρέφονται οι συνδετικοί ιστοί των μελών της. Δεν υπάρχουν οι απαιτούμενες από την Πολιτεία αντιστάσεις, τα διαλυτικά φαινόμενα επιτείνονται. Η διαπλοκή φθείρει τους δημοκρατικούς θεσμούς και οδηγεί τους πολίτες στη μη συμμόρφωση στους νόμους.

ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Η διαπλοκή πλήττει κατά κύριο λόγο την πολιτική και τους πολιτικούς, την αξιοπιστία και την υπευθυνότητά τους. Μόνο αν αποκατασταθούν οι σχέσεις πολιτών και πολιτικών, που είναι σήμερα διαταραγμένες, και αναπτύξουν ένα κοινό μέτωπο για τη διαφάνεια, μπορεί να τεθεί τέρμα στη διαπλοκή, που δηλητηριάζει ιδιαίτερα την πολιτική ζωή του τόπου με όλες τις κατά προέκταση δυσμενείς επιπτώσεις της για το κοινωνικό σύνολο, την οικονομία και τη χώρα.

ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ: Οι διαπλεκόμενοι, εκμεταλλεόμενοι την εκ προθέσεως ή λόγω αδυναμίας των υπηρεσιών του Δημοσίου να ελέγξουν τις νόμιμες διαδικασίες για διάφορες δραστηριότητες, κατασκευαστικές ή επιχειρηματικές, προχωρούν σε αυθαιρεσίες, από τις οποίες αποκομίζουν μεγάλα οικονομικά οφέλη.

Όταν η διαφθορά και η διαπλοκή κυριαρχούν και επικρατούν επί των νόμων και των αποφάσεων των δικαστηρίων, τότε είναι επόμενο να ενθαρρύνεται η ανυπακοή στους νόμους με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την εύρυθμη λειτουργία της Πολιτείας. Η διαφθορά και η διαπλοκή δεν έχουν χώρο δράσης, όταν γίνεται σεβαστός ο νόμος και εφαρμόζεται από όλους και για όλα.

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το δίκαιο αποτελεί το βασικό όργανο της Πολιτείας σε ένα δημοκρατικό καθεστώς.

ΣΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ: Ο πολιτικός, ο δημόσιος λειτουργός, ο δημόσιος υπάλληλος, πρέπει καθημερινά με τη συμπεριφορά του όχι μόνο φραστικά και θεωρητικά, αλλά έμπρακτα να επιβεβαιώνουν ότι ενεργούν μέσα στα πλαίσια της ηθικής και της εντιμότητας.

Η ηθική πρέπει να στηρίζεται όχι μόνο στους κανόνες της νομιμότητας, αλλά και της αμοιβαιότητας. Οι διαπλεκόμενοι γνωρίζουν ότι δεν μπορούν να υποτάξουν και να ποδηγετήσουν, τα άτομα με στέρεο ηθικό υπόβαθρο.

Χρειάζεται ένα στέρεο ηθικό υπόβαθρο, πάνω στο οποίο να στηρίζεται και να λειτουργεί το κάθε μέλος της κοινωνίας. Έτσι μπορεί να δημιουργήσει με αξιοπρέπεια και να τύχει αναγνώρισης από τους συνανθρώπους του και να μη γίνει πελάτης της διαφθοράς.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ: Η κακοδιοίκηση στην Ελλάδα είναι γεγονός, που δεν επιδέχεται καμιά αμφισβήτηση και πηγάζει συνήθως από τη διαφθορά. Η έκταση και οι επιπτώσεις της δικαιολογημένα προκαλούν έντονες ανησυχίες.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζουν ως κακοδιοίκηση «την περίπτωση κακής διοίκησης που σημειώνεται, όταν ένα δημόσιο όργανο παραλείπει να ενεργεί σύμφωνα με τους κανόνες ή τις αρχές που το δεσμεύουν».

1.5. Η ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε τον βαθμό διαφθοράς σε κάθε περίπτωση και μάλιστα την πτωτική ή ανοδική εξέλιξή της. Για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της κατάστασης και να γίνει ιεράρχηση των ενεργειών στον αγώνα κατά της διαφθοράς και την αιτιολογική αντιμετώπιση των φαινομένων.

Βάσει των μετρήσεων του παγκόσμιου βαρόμετρου της Διεθνούς Διαφάνειας προκύπτει ότι η Ελλάδα το 2009 κατατασσόταν μαζί με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία ανάμεσα στις πιο διεφθαρμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενώ το 2008 κατείχε την 57η θέση, το 2009 κατατασσόταν μόλις στην 71η θέση, 14 θέσεις πιο χαμηλά από τον προηγούμενο χρόνο.

Η Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάς, βάσει των ευρημάτων του παγκόσμιου βαρόμετρου διαφθοράς, διαπιστώνει για την Ελλάδα:

Αύξηση της διαφθοράς τα τελευταία τρία χρόνια.

Τα πολιτικά κόμματα παραμένουν σταθερά στην πρώτη θέση της λίστας με τους πιο διεφθαρμένους φορείς.

Είναι διαδεδομένη η μικρο-διαφθορά.

Η κυριότερη αιτία δωροδοκίας είναι η αποφυγή προβλημάτων με τις δημόσιες υπηρεσίες.

Αναποτελεσματικό το έργο των κυβερνήσεων ενάντια στη διαφθορά.

Οι πολίτες είναι διαβλημένοι να δράσουν κατά της διαφθοράς.

Κατά την τελευταία τριετία οι πολίτες (σε ποσοστό 59% για το 2007 και 66% για το 2010) θεωρούν το έργο των κυβερνήσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς άκρως αναποτελεσματικό. Οι λόγοι γι' αυτήν την ιδιαίτερα ανησυχητική κατάσταση, σύμφωνα με τη Διεθνή Διαφάνεια, εστιάζονται:

Στη μη ικανοποιητική εφαρμογή μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Στην καθυστέρηση στις προκαταρκτικές εξετάσεις και στις δικαστικές διαδικασίες.

Στην πληθώρα σκανδάλων διαφθοράς στις επιχειρήσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

1.6. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Η διαφθορά δεν είναι ζήτημα μιας μόνο χώρας, αλλά διεθνές φαινόμενο, που επηρεάζει όλες τις κοινωνίες και τις οικονομίες.

Για την πρόληψη και την καταστολή της διαφθοράς χρειάζεται διεθνής συνεργασία. Εκτός από την τεχνική αρωγή απαιτούνται και θεσμοί για αποτελεσματική προσπάθεια. Απαιτείται, εκτός από τον δημόσιο τομέα, στήριξη και από τον ιδιωτικό αλλά και η συμμετοχή ατόμων, ομάδων της κοινωνίας των πολιτών και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Οι φορείς που ασχολούνται σήμερα με την αντιμετώπιση της διαφθοράς λειτουργούν σε:

Παγκόσμιο επίπεδο (διεθνείς οργανισμοί),

Ευρωπαϊκό επίπεδο (όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης),

Εθνικό επίπεδο

Όλοι οι διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί - στο πεδίο δραστηριοτήτων του ο καθένας - έχουν δημιουργήσει συγκεκριμένους κανόνες καταπολέμησης της διαφθοράς. Έχουν συστήσει σώματα για την εφαρμογή των κανόνων αυτών στις χώρες που είναι μέλη τους, καθώς και μηχανισμούς καθοδήγησης και παρακολούθησης της προόδου ανά χώρα με την επιβολή ποινών σε περίπτωση παραβίασης ή μη εφαρμογής των κανόνων αυτών.

Τα μέτρα που προτείνονται στις χώρες-μέλη αποβλέπουν στη δημιουργία όσο γίνεται ενιαίου για όλες τις χώρες και ισχυρού θεσμικού πλαισίου, καθώς και των απαιτούμενων προληπτικών και κατασταλτικών μηχανισμών.

1.6.1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ - ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους οι φορείς αυτοί:

Διαμορφώνουν τις στρατηγικές για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο και ελέγχουν την τήρησή τους.

Καταστρώνουν κοινά σχέδια δράσεων των χωρών-μελών τους, καθορίζουν τις προτεραιότητες, παρακολουθούν την πορεία τους και κάνουν συστάσεις για την τήρηση των συμφωνηθέντων.

Επιβλέπουν διαρκώς και παρακολουθούν συστηματικά την πρόοδο της χώρας μας σε θέματα διαφθοράς, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις διεθνείς συμφωνίες, στις οποίες συμμετέχει η Ελλάδα. Υποβάλλουν προς την εκάστοτε κυβέρνηση υπομνήματα με τα μέτρα, που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση και την εξάλειψη των φαινομένων διαφθοράς.

Πραγματοποιούν επιτόπιους ελέγχους στη χώρα και έρχονται σε επαφή με τους πρωτογενείς, δευτερογενείς, κρατικούς και κοινωνικούς φορείς (πολιτικά κόμματα κλπ.), ώστε να είναι σε θέση να έχουν μία κατά το δυνατόν αξιόπιστη εικόνα συνολικά για τη διαφθορά στην Ελλάδα. Στη συνέχεια τη συγκρίνουν με τα διεθνή πρότυπα που έχουν καθιερωθεί και συμφωνηθεί μεταξύ όλων των χωρών, που συμμετέχουν στους αντίστοιχους διεθνείς οργανισμούς. Οι διεθνείς αυτοί οργανισμοί εκδίδουν, τέλος, πορίσματα ή περιοδικές εκθέσεις, όπου αποτυπώνονται τα συμφωνηθέντα μέτρα για κάθε χώρα, η μέχρι εκείνη τη στιγμή πρόοδος, τι δεν έχει εκπληρωθεί από όσα θα έπρεπε να έχουν γίνει βάσει του συμφωνημένου χρονοδιαγράμματος και πού χρειάζεται να δοθεί έμφαση και προτεραιότητα μέχρι τον επόμενο έλεγχο που θα γίνει.

1.6.1.1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (ΟΗΕ)

Ο σημερινός, όγδοος Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, ο Μπαν Γκι-Μουν από τη Δημοκρατία της Κορέας, αποδίδει πρωτεύουσα σημασία σε θέματα αρχών και αξιών, δεοντολογίας και διαφάνειας, όπως είπε κατά την ανάληψη του αξιώματός του: «Θα κάνω τη διαφάνεια και τη λογοδοσία ακρογωνιαίους λίθους της θητείας μου».

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών έχει καθιερώσει την 9η Δεκεμβρίου ως «Παγκόσμια Ημέρα κατά της Διαφθοράς».

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς αποτελεί το ισχυρότερο παγκόσμιο νομικό εργαλείο για την ενίσχυση της ηθικής ακεραιότητας και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επίσης, με τη δημιουργία ενός επιπλέον μηχανισμού τα κράτη πλέον κρίνονται από αυτό που κάνουν για την καταπολέμηση της διαφθοράς και όχι μόνο από τις υποσχέσεις που δίνουν.

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ και ο ιδιωτικός τομέας δεν πρέπει να υπολείπεται των κυβερνήσεων. Οι επιχειρήσεις πρέπει επίσης να καταπολεμούν τη διαφθορά στο εσωτερικό τους και να αφήνουν τη μέθοδο της δωροδοκίας έξω από τις διαδικασίες διαγωνισμών και προμηθειών.

Ο ΟΗΕ καλεί τον ιδιωτικό τομέα να υιοθετήσει μέτρα κατά της διαφθοράς, όπως αυτά προβλέπονται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών. Οι επιχειρήσεις πρέπει να δεσμευτούν ότι δεν θα εξαπατούν και ότι θα επιτρέψουν τον έλεγχο τους από ομοειδείς εταιρίες, ώστε να διασφαλιστεί ότι για όλους ισχύουν οι ίδιοι κανόνες.

Η Ελλάδα, έχει μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη της τις σχετικές ρυθμίσεις της Σύμβασης του ΟΗΕ κατά της Διαφθοράς διά της κύρωσής της με το ν. 3666/2008.

1.6.1.2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΟΟΣΑ)

Μέσω του ΟΟΣΑ οι κυβερνήσεις συγκρίνουν εμπειρίες από την εφαρμογή πολιτικών, αναζητούν απαντήσεις σε συνήθη προβλήματα, διακρίνουν τις καλές πρακτικές και συντονίζουν τις τοπικές και διεθνείς πολιτικές με μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα.

Μεταξύ άλλων πεδίων, ο ΟΟΣΑ έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στον συντονισμό της διεθνούς δράσης κατά της δωροδοκίας και της διαφθοράς, δημιουργώντας τη Συνθήκη αντι-διαφθοράς του ΟΟΣΑ. Η Συνθήκη αντι-διαφθοράς του ΟΟΣΑ (επίσημη ονομασία «Συνθήκη ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας των ξένων δημόσιων λειτουργών κατά τις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές») υπογράφηκε το 1997 και άρχισε να

ισχύει από το 1999. Μέσω αυτής επιχειρείται η μείωση της διαφθοράς, που προκαλείται από επιχειρηματίες σε αναπτυσσόμενες χώρες με τη λήψη αποτρεπτικών μέτρων ενάντια στη δωροδοκία κατά τις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, που λαμβάνουν χώρα από εταιρίες με έδρα στα κράτη μέλη του ΟΟΣΑ. Σκοπός είναι η εγκαθίδρυση πραγματικής ισονομίας στο σημερινό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Για τη νομοθετική ενσωμάτωση και την εφαρμογή των μέτρων υπεύθυνες είναι οι κυβερνήσεις. Ο ΟΟΣΑ δεν έχει αρμοδιότητα να επιβάλλει τη Συνθήκη, αλλά να εποπτεύει την ενσωμάτωσή της στις χώρες μέλη. Ο ΟΟΣΑ ασκεί την εποπτεία του με δύο φάσεις ελέγχου: Σε πρώτη φάση προβαίνει σε επισκόπηση της νομοθεσίας, στην οποία ενσωματώνεται η Συνθήκη, ώστε να αξιολογηθεί η επάρκεια των νόμων. Στη δεύτερη φάση εξακριβώνει την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της νομοθεσίας.

Η Ελλάδα έχει υπογράψει με τον ΟΟΣΑ τη Συνθήκη για την καταπολέμηση της διαφθοράς, δεσμευόμενη ότι θα ακολουθήσει τους κανόνες που περιέχονται σε αυτήν, καθώς και ότι θα υποστεί τους συνακόλουθους ελέγχους και ότι θα συμμορφώνεται κάθε φορά με τις συστάσεις, που θα της γίνονται από την αρμόδια επιτροπή του ΟΟΣΑ.

1.6.1.3. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΔΝΤ)

Κύριος σκοπός του ΔΝΤ είναι να διασφαλίσει τη σταθερότητα του διεθνούς νομισματικού συστήματος, δηλαδή του συστήματος των τιμών συναλλάγματος και διεθνών πληρωμών, που επιτρέπει στις χώρες (και στους πολίτες τους) να συναλλάσσονται μεταξύ τους. Για να επιτύχει την αποστολή του, έχει ανατεθεί στο ΔΝΤ η επίβλεψη του διεθνούς νομισματικού συστήματος και ο έλεγχος των οικονομικών πολιτικών και πρακτικών των 187 χωρών-μελών του. Οι δραστηριότητές του λαμβάνουν χώρα εκ παραλλήλου σε παγκόσμιο αλλά και σε επίπεδο των χωρών, όπου και το ΔΝΤ εντοπίζει πιθανούς κινδύνους για τη σταθερότητα, αλλά και συμβουλεύει, όταν χρειάζεται, τις χώρες για τις απαιτούμενες διορθώσεις στις πολιτικές τους.

1.6.1.4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ (ΕΕ)

Η ΕΕ ακολουθεί σφαιρική πολιτική κατά της διαφθοράς, αφενός ωθώντας τα θεσμικά όργανά της να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα (συστήνοντας και συγκεκριμένα σώματα κατά της διαφθοράς σε Ευρωπαϊκό επίπεδο) και να τα προωθήσουν στις χώρες-μέλη της και αφετέρου συμμετέχοντας η ίδια ή τα αρμόδια όργανά της σε συνεργασίες με άλλους διεθνείς οργανισμούς και φορείς, που έχουν ως στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πέρα από τα μέτρα που έχει λάβει η ΕΕ και τα όργανά της για τη σφαιρική αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι προσπάθειες για συντονισμό των ενεργειών της ΕΕ με τις ΗΠΑ και όλους τους διεθνείς οργανισμούς για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

1.6.1.5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΚΤ)

Στην πολιτική της για διαφάνεια, η ΕΚΤ, με την απόφαση της 3ης Ιουλίου 2007 για τη θέσπιση κανόνων περί ανάθεσης συμβάσεων, αποκλείει τη συμμετοχή εκείνων, κατά των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση με ισχύ δεδικασμένου για απάτη, διαφθορά, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα, που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα των χωρών, της ΕΚΤ ή των εθνικών Κεντρικών Τραπεζών.

1.6.1.6. ΟΜΑΔΑ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ (GRECO)

Αποστολή της είναι να ελέγξει τη συμμόρφωση των χωρών - μελών με τα πρότυπά της κατά της διαφθοράς με βάση έναν αριθμό νομικών εργαλείων, που έχει αναπτύξει για την ποινικοποίηση της διαφθοράς στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, την ευθύνη και την αποζημίωση για ζημιά που προκλήθηκε από διαφθορά, για τη συμμόρφωση των δημόσιων λειτουργών και για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων. Η προσέγγιση του Συμβουλίου της

Ευρώπης στη μάχη εναντίον της διαφθοράς είναι πολυδιάστατη και αποτελείται από 3 αλληλοσυνδεόμενα στοιχεία:

τον ορισμό ευρωπαϊκών προτύπων και κανόνων,

τον έλεγχο συμμόρφωσης με τα πρότυπα,

τη συνδρομή στα κράτη μέλη μέσα από προγράμματα τεχνικής συνεργασίας.

Η GRECO αξιολογεί την πρόοδο μέσω συλλογής πληροφοριών από ερωτηματολόγια, μέσω επιτόπιων επισκέψεων επιτροπών αξιολόγησης, που επιτρέπουν τη συλλογή περισσότερων πληροφοριών, μέσω υψηλού επιπέδου συζητήσεων με εγχώριους αρμόδιους παράγοντες και μέσω συγγραφής εκθέσεων αξιολόγησης. Οι εκθέσεις αυτές περιέχουν συστάσεις προς τις αξιολογούμενες χώρες, ώστε να βελτιώσουν το επίπεδο συμμόρφωσής τους με τα υπό αξιολόγηση ζητήματα. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την τήρηση των συστάσεων εξετάζονται στη συνέχεια από την GRECO μέσω μίας ξεχωριστής διαδικασίας ελέγχου συμμόρφωσης. Η αξιολόγηση γίνεται σε θεματικούς κύκλους. Μέχρι σήμερα η GRECO πραγματοποίησε τρεις κύκλους αξιολόγησης σχετικά με συγκεκριμένες απαιτήσεις των 20 αρχών και των σχετιζόμενων με αυτές ποινικών συμβάσεων, το πλαίσιο των οποίων περιλαμβάνει:

Διαθέσιμα μέσα στις χώρες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Έκταση και σκοπό των ασυλιών.

Προσδιορισμό, προσβολή και κατάσχεση των προϊόντων διαφθοράς.

Δημόσια Διοίκηση και διαφθορά (συστήματα ελέγχου, συγκρούσεις συμφερόντων).

Αποτελεσματικότητα και διαφάνεια απέναντι στη διαφθορά.

Πρόνοια, ώστε ο νομικός κόσμος να αποτελέσει ασπίδα κατά της διαφθοράς.

Φορολογική και οικονομική νομοθέτηση εναντίον της διαφθοράς, των συνδέσμων μεταξύ της οργανωμένης διαφθοράς, του οργανωμένου εγκλήματος και του ξεπλύματος χρήματος.

Ο πιο πρόσφατος κύκλος αξιολόγησης της GRECO πραγματεύεται δύο διακριτά θέματα:

Την ποινικοποίηση της διαφθοράς και

Τη διαφάνεια της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων σύμφωνα με τις συστάσεις συμμόρφωσης προς τους κοινούς κανόνες κατά της διαφθοράς στη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των εκλογικών εκστρατειών τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι επανειλημμένες επισημάνσεις και προειδοποιήσεις της GRECO: «να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στον έλεγχο των δώρων και δωρεών που δέχονται τα πολιτικά κόμματα, στον έλεγχο των προεκλογικών τους δαπανών και στην προέλευση των χρημάτων, τα οποία τους χορηγούνται υπό μορφή δανείων», αγνοήθηκαν έως τώρα από όλες τις ελληνικές κυβερνήσεις.

1.6.1.7. ΟΜΑΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (FATF)

Η Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF) ιδρύθηκε από τη Σύνοδο των G-7 (των πλουσιότερων χωρών του κόσμου) και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως αποτέλεσμα της αναγνώρισης των κινδύνων, που διατρέχουν οι τράπεζες και το χρηματοπιστωτικό σύστημα διεθνώς από το ξέπλυμα χρήματος. Αργότερα προστέθηκαν και οι οικονομικές επιπτώσεις από τις τρομοκρατικές δραστηριότητες. Αποτελείται από 34 χώρες-μέλη (όλες οι χώρες που συμμετέχουν στην G-7, όλες οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και άλλες χώρες).

Κατά την ίδρυσή της, της δόθηκε η αρμοδιότητα να εξετάσει τις τεχνικές και τις τάσεις του ξεπλύματος χρήματος, να αναθεωρήσει ενέργειες και μέτρα, που είχαν ήδη ληφθεί σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, και να καθορίσει συγκεκριμένα επιπλέον μέτρα που πρέπει να ληφθούν, για να αντιμετωπιστεί το ξέπλυμα χρήματος, και να αναπτύξει τεχνικές και μέτρα εναντίον της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Για να το κάνει αυτό, προσπαθεί να εμποδίσει και να

καταπολεμήσει τη χρήση του χρηματοπιστωτικού συστήματος από οικονομικούς εγκληματίες και τρομοκράτες. Σχεδιάζει τις πολιτικές που πρέπει να ακολουθηθούν και εργάζεται για να παράγει την απαραίτητη πολιτική βούληση, ώστε να δημιουργηθεί και να εφαρμοστεί αποτελεσματικά η κατάλληλη νομοθεσία σε τοπικό επίπεδο. Κατέληξε στη σύνταξη ενός συστήματος 40+9 συστάσεων.

Οι σαράντα (40) συστάσεις αποτελούν ένα εμπειριστατωμένο σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” απαιτούμενων δράσεων για την καταπολέμηση του ξέπλυματος χρήματος και καλύπτουν τα συστήματα της ποινικής δικαιοσύνης και επιβολής του νόμου, της οικονομίας και της ρύθμισής της και των διεθνών συνεργασιών. Οι εννέα (9) ειδικές συστάσεις, που αποβλέπουν ειδικά στην καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, συνδυαζόμενες με τις 40 συστάσεις για το ξέπλυμα χρήματος δημιουργούν το βασικό πλαίσιο για τον εντοπισμό, την πρόληψη και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και των τρομοκρατικών πράξεων.

Αν και οι 40+9 συστάσεις της FATF δεν αποτελούν προϊόν κάποιας διεθνούς συνθήκης, εν τούτοις όλες οι συμμετέχουσες χώρες ανέλαβαν μεταξύ τους την πολιτική υποχρέωση να πολεμήσουν το ξέπλυμα χρήματος και την τρομοκρατία, τηρώντας και ενσωματώνοντας στα πολιτικά, δικαστικά και οικονομικά συστήματά τους αυτές τις 40+9 συστάσεις.

Η FATF παρακολουθεί διαρκώς τις εξελισσόμενες τεχνικές ξέπλυματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και των αντίμετρων σε αυτές και αναβαθμίζει τις 40+9 συστάσεις ενημερώνοντας αντίστοιχα τις χώρες-μέλη της, για να παραμένουν τα λαμβανόμενα μέτρα πάντοτε επίκαιρα και ανταποκρινόμενα συνεχώς στον σκοπό τους.

Η FATF ελέγχει και αναθεωρεί περιοδικά την πρόοδο των μελών της ως προς τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, εκδίδοντας αντίστοιχες εκθέσεις προόδου, με συγκεκριμένες οδηγίες για την πλήρη τήρηση και ενσωμάτωση στο δίκαιό τους των 40+9 συστάσεων για κάθε χώρα-μέλος της.

1.6.1.8. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (WB)

Η Παγκόσμια Τράπεζα, όπως αναφέρθηκε και αλλού, πρωτοστατεί στον αγώνα κατά της διαφθοράς, δίνοντας έμφαση στις διαστάσεις της διαφθοράς που πλήττει κυρίως την οικονομία και τη χρηστή διακυβέρνηση των χωρών.

Για τους σκοπούς αυτούς, έχει εκπονήσει στρατηγικές και σχέδια δράσεις παράλληλα με δείκτες αξιολόγησης της προόδου αυτών, ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθεί και να επιφέρει τις αναγκαίες διορθωτικές κινήσεις στα σχέδιά της και κατόπιν να προτείνει την εφαρμογή τους στα κράτη που επιβλέπει.

1.6.1.9. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ (ΙΑCΑ)

Η Διεθνής Ακαδημία κατά της Διαφθοράς, αποτελεί μία κοινή πρωτοβουλία, κυρίως του Γραφείου του ΟΗΕ για τα ναρκωτικά και το έγκλημα, της Αυστριακής κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής υπηρεσίας καταπολέμησης της απάτης.

Σκοπός της είναι η σε βάθος μελέτη της διαφθοράς και των πρακτικών αντιμετώπισής της και λειτουργεί ως ανεξάρτητο κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης για εκπαίδευση, επιμόρφωση, παροχή τεχνογνωσίας και ανάπτυξη συνεργασιών στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς.

1.6.2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ, ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι φορείς που λειτουργούν στην Ελλάδα ασχολούνται αφενός με τη συγκέντρωση δεδομένων από τους ξένους φορείς και οργανισμούς και από δημοσκοπήσεις ή άλλες πηγές και προβαίνουν σε εξαγωγή συμπερασμάτων με τη μορφή δημοσιευμάτων ή εκθέσεων.

Αφετέρου, σε θεσμικό επίπεδο πολιτείας, υπάρχουν οι φορείς που έχουν την αποστολή και την αντίστοιχη θεσμική ευθύνη:

- για την προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου, ώστε να ενσωματωθούν στην ελληνική νομοθεσία οι συστάσεις των ξένων φορέων και οι συμβάσεις που υπογράφονται με αυτούς ή με άλλες χώρες και

- για την εφαρμογή στην πράξη των συστάσεων των ξένων φορέων και των σχετικών νόμων, την άμεση διαπίστωση και καταπολέμηση/καταστολή της διαφθοράς.

Λαμβάνουν τα στοιχεία τους ακατέργαστα (απευθείας από την κοινωνία ή τους κρατικούς φορείς), διενεργούν ελέγχους, διαπιστώνουν οι ίδιοι την ύπαρξη ή μη διαφθοράς και προβαίνουν στις περαιτέρω προβλεπόμενες εκ του ρόλου τους ενέργειες και στην καταγραφή σε εκθέσεις των πεπραγμένων τους.

1.6.2.1. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

1.6.2.2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΓΓΔΑΔ)

1.6.2.3. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

1.6.2.4. ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.

1.6.2.5. ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1.6.2.6. ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.6.2.7. ΣΩΜΑ ΔΙΩΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ (ΣΔΟΕ)

1.6.2.8. ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ (ΣΤΠ)

1.6.2.9. ΣΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ

Εκτός από τους ανωτέρω φορείς, παρουσιάζονται συνοπτικά και άλλα σώματα και υπηρεσίες ελέγχου και δίωξης που αντιμετωπίζουν μορφές διαφθοράς όπως τη δωροδοκία, τον εκβιασμό, την προτίμηση πελατών, την υπεξαίρεση χρημάτων, την πλαστογραφία, τη δωροληψία και την κατάχρηση.

1.6.2.9.1. Σώμα Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)

1.6.2.9.2. Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ)

1.6.2.9.3. Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΣΕΕΥΜΕ)

1.6.2.9.4. Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης

1.6.2.9.5. Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ)

1.6.2.9.6. Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Ελληνικής Αστυνομίας

1.6.2.9.7. Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

1.6.2.9.8. Λοιπές Υπηρεσίες

Εκτός από τα παραπάνω υφίστανται ακόμη και άλλα σώματα και υπηρεσίες επιθεώρησης και ελέγχου στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως η Υπηρεσία Ελέγχου Δαπανών Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΥΠΕΔΥΦΚΑ), η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), το Σώμα Ελέγχου Σωφρονιστικών Καταστημάτων (ΣΕΦΚ), το Σώμα Επιθεώρησης Καταστημάτων Κράτησης (ΣΕΚΚ), η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ), το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ), η Οικονομική Αστυνομία, η Υπηρεσία Οικονομικών Ερευνών, η Υπηρεσία Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, η ΓΓ Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων και ο ΓΓ Δημοσίων Εσόδων.

1.6.2.10. ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ-ΕΛΛΑΣ

Αποτελεί το ελληνικό σκέλος της παγκόσμιας μη κυβερνητικής οργάνωσης με τίτλο «Διεθνής Διαφάνεια». Είναι μη κυβερνητική οργάνωση με τη μορφή σωματείου.

Η Διεθνής Διαφάνεια - Ελλάς πραγματοποιεί έρευνες και μελέτες για τη διαφθορά στην Ελλάδα και δημοσιεύει τα αποτελέσματά τους. Δημοσιοποιεί επίσης τα αποτελέσματα των ερευνών, που πραγματοποιεί σε διεθνές επίπεδο η μητρική Διεθνής Διαφάνεια και στα οποία συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα.

1.7. ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Για την καταπολέμηση της διαφθοράς, έχουν καταγραφεί πολλές καλές πρακτικές διεθνώς. Τελευταία γίνονται και βήματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όμως οι καλύτερες πρακτικές παραμένουν εκείνες που εφαρμόστηκαν σε πολύ διεφθαρμένα περιβάλλοντα και έφεραν ραγδαία και εντυπωσιακά θετικά αποτελέσματα σε παγκόσμια κλίμακα. Άλλωστε η διαφθορά δεν είναι φαινόμενο μόνο μιας χώρας ούτε και μιας Ένωσης κρατών αλλά ολόκληρου του κόσμου. Έτσι κάθε καλή πρακτική πρέπει να εξετάζεται αντικειμενικά, οπουδήποτε και αν έφερε τα αποτελέσματά της. Για αυτό και από όλες τις διεθνείς συμφωνίες κατά της διαφθοράς η πιο σημαντική είναι εκείνη των Ηνωμένων Εθνών που γίνεται αποδεκτή και σεβαστή σε παγκόσμια κλίμακα. Μερικές από τις πιο αποτελεσματικές και ριζικές καλές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί σε παγκόσμιο επίπεδο στα πλαίσια εθνικών σχεδίων καταπολέμησης της διαφθοράς, είναι:

- Στη Νότιο Κορέα, όπου ο Δημόσιος τομέας, ο Επιχειρηματικός Τομέας και η κοινωνία των πολιτών έδωσαν τα χέρια και συμμαχησαν κατά της διαφθοράς. Πάνω από 800 οργανισμοί και φορείς υπέγραψαν συμφωνία εφαρμογής ενός συμφωνηθέντος σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, ενώ συμφωνήθηκε η πρόοδος να διαπιστώνεται ετησίως από μία διεθνή ομάδα αξιολόγησής της.
- Στις Φιλιππίνες μία ομάδα ειδικών διεξήγαγε σε όλα τα υπουργεία ένα προς ένα εξονυχιστικό έλεγχο ακεραιότητας και υπέβαλε προτάσεις για το τι μέτρα πρέπει να πάρει κάθε υπουργείο ξεχωριστά για να καταπολεμήσει τα προβλήματα εσωτερικής διαφθοράς του.
- Στη Νέα Ζηλανδία, απαιτείται από όλους τους επικεφαλής των κυβερνητικών υπηρεσιών να υποβάλλουν ετησίως ένα σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Στον Καναδά, όλοι οι Δημόσιοι υπάλληλοι υποχρεούνται από το νόμο να καταγγέλλουν τη διαφθορά.

- Στο Πακιστάν, στις Φιλιππίνες και στην Ινδονησία, ιδρύθηκαν ειδικά δικαστήρια μόνο για τις υποθέσεις διαφθοράς.
- Στη Νιγηρία, οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι και οι πολιτικοί δεν επιτρέπεται να τηρούν λογαριασμούς στο εξωτερικό.
- Στη Σιγκαπούρη, οι Δημόσιοι υπάλληλοι δεν επιτρέπεται να έχουν χρέη μεγαλύτερα από το τριπλάσιο του μηνιαίου μισθού τους.

1.7.1. ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Από τις επιτυχείς στρατηγικές ενάντια στη διαφθορά, ανάμεσα στα 138 κράτη που βαθμολογεί κάθε χρόνο η Διεθνής Διαφάνεια, αξίζει να εστιάσει η προσοχή στην περίπτωση του Χονγκ Κονγκ, κυρίως διότι ξεκίνησε από μεγάλο βαθμό διαφθοράς, κατάφερε να την καταπολεμήσει αποτελεσματικά αλλά και στη συνέχεια να την διατηρήσει περιορισμένη και ελεγχόμενη.

Στο Χονγκ-Κονγκ η **υπηρεσία κατά της διαφθοράς (ICAC)** δημιουργήθηκε το 1974, όταν η διαφθορά ήταν ευρύτατα διαδεδομένη σε όλους τους πολίτες και τους θεσμούς και όλοι πίστευαν πως η ίδρυση του θεσμού αυτού, θα ήταν άλλη μια προσπάθεια καταδικασμένη σε αποτυχία.

Σύμφωνα με τον διευθυντή της ICAC: «το Χονγκ Κονγκ ήταν σίγουρα, μια από τις πιο διεφθαρμένες περιοχές στη γη στη δεκαετία του '60 και στις αρχές της δεκαετίας του '70. Η διαφθορά ήταν ευρέως διαδεδομένη και θεωρούνταν ως «τρόπος ζωής», «από τη μήτρα μέχρι στον τάφο». Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα και ιδιαίτερα οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου ήταν καλά οργανωμένες και συγκροτημένες σε συνδικάτα, αποτελώντας ως εκ τούτου μια διακωμώδηση του ποινικού δικαστικού συστήματος. Σαν οδηγός TAXI, θα μπορούσατε ακόμη και να αγοράσετε μια μηνιαία ετικέτα από το διεφθαρμένο συνδικάτο, να την κολλήσετε στο ταξί σας, και θα σας εγγυόταν απαλλαγή από οποιαδήποτε κυκλοφοριακή παράβαση κατά τη διάρκεια εκείνου του μήνα! Τέτοια ήταν η κλίμακα της διαφθοράς στο Χονγκ Κονγκ».

Μέσα σε τρία χρόνια όμως, η υπηρεσία αυτή διέλυσε όλους τους πυρήνες διαφθοράς εντός της κυβέρνησης, καταδικάζοντας 143 αστυνομικούς και 247 κυβερνητικούς αξιωματούχους.

Έτσι, «η υπηρεσία αυτή άλλαξε ριζικά το συνολικό κλίμα υπέρ της διαφάνειας στην κυβέρνηση, στον ιδιωτικό τομέα, στις εκλογές, στην καθημερινότητα των πολιτών, στις συναλλαγές με το δημόσιο, αλλά ακόμα και μεταξύ των πολιτών σε ιδιωτικό επίπεδο, μηδένισε σχεδόν την ανοχή σε κάθε μορφής φαινόμενα διαφθοράς, με αποτέλεσμα από τότε μέχρι και σήμερα, το Χονγκ Κονγκ να θεωρείται ως μια από τις πιο ελεύθερες από τη διαφθορά, κοινωνίες στον κόσμο.

Η απήχηση του έργου της υπηρεσίας στην κοινωνία φάνηκε καθαρά το 2000, όταν για την αλλαγή του αιώνα έγινε μεγάλη δημοσκοπήση για τα πιο σημαντικά μέχρι τότε γεγονότα, όπου οι πολίτες ψήφισαν τη δημιουργία της υπηρεσίας κατά της διαφθοράς ως το 6^ο πιο σημαντικό γεγονός στα 150 χρόνια της Ιστορίας του Χονγκ-Κονγκ!.

Ανάμεσα στις μεγάλες επιτυχίες που καταγράφηκαν στο ενεργητικό της ICAC είναι:

- Ξερίζωσε όλο τον εμφανή τύπο διαφθοράς στην κυβέρνηση. Η διαφθορά υπάρχει τώρα ως ιδιαίτερα μυστικοπαθές έγκλημα, και περιλαμβάνει συχνά μόνο τα ικανοποιημένα συμβαλλόμενα μέρη. Οι πολίτες σπάνια πια υποφέρουν από τον εκβιασμό από τους κυβερνητικούς ανώτερους υπαλλήλους.
- Είναι από τις πρώτες χώρες στον κόσμο που επέβαλλε αποτελεσματικά την προστασία ενάντια στη διαφθορά ιδιωτικού τομέα, παρέχοντας ένα άριστο επιχειρηματικό περιβάλλον και ένα καθαρισμένο περιβάλλον ανάπτυξης για όλους τους επενδυτές.
- Εφαρμόστηκαν καινοτόμες λύσεις μέσω των μελετών πρόληψης στους περισσότερους επιρρεπείς στη διαφθορά τομείς και διέδωσε τις καλύτερες δυνατές πρακτικές οδηγίες ανά τομέα όπως οι δημόσιες συμβάσεις, οι κατασκευές, οι οικονομικοί τομείς, η διαχείριση προσωπικού, κ.λπ.

- Άλλαξε τη στάση των πολιτών στην κοινωνία, ώστε να μην ανέχονται άλλο τη διαφθορά ως τρόπο ζωής, και να στηρίζουν ενεργά την πάλη ενάντια στη διαφθορά καταγγέλλοντας την όχι μόνο εθελοντικά και πρόθυμα, αλλά ακόμα και επωνύμως. Προτού ιδρυθεί η ICAC, οι περισσότερες καταγγελίες διαφθοράς ήταν ανώνυμες. Τώρα περισσότερες από 75% των καταγγελιών γίνονται επωνύμως. Αυτό δείχνει την εμπιστοσύνη που έχει ο κόσμος στην ICAC.

Η περίπτωση του Χονγκ Κονγκ θεωρήθηκε ως ένα από τα πολύ λίγα επιτυχή πρότυπα της μετατροπής μιας πολύ αλλοιωμένης χώρας σε μια πολύ καθαρή.

Καταδεικνύει όμως ότι υπάρχει τρόπος η διαφθορά να ελεγχθεί αποτελεσματικά ανεξάρτητα από το πόσο σοβαρό και πόσο διαδεδομένο είναι το πρόβλημα.

1.7.2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ένας από τους κύριους στόχους του “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” θα είναι η βελτίωση της εικόνας της Ελλάδας σχετικά με τις επιδόσεις της στην καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως αυτή αποδίδεται από τακτικές μετρήσεις ή αξιολογήσεις που πραγματοποιούνται. Γενικά, η αξιολόγηση μιας χώρας (και κατά συνέπεια και του αντίστοιχου σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” που εφαρμόζει) μπορεί να γίνει σε τρία επίπεδα:

1. Σε υψηλό επίπεδο από τις μεθοδολογίες αξιολόγησης της διεθνούς κοινότητας
2. Σε εσωτερικό επίπεδο, από τα συστήματα και μηχανισμούς αυτοαξιολόγησης που ενδεχομένως διαθέτουν οι υπηρεσίες της χώρας
3. Σε χαμηλό επίπεδο από τις εθνικές αξιολογήσεις, όπως των ΜΚΟ καθώς και από την κοινωνία

Υπάρχουν φορείς που αναπτύσσουν ειδικούς ή γενικούς δείκτες μέτρησης της διαφθοράς, όμως όλοι έχουν κάποιες κοινές συνιστώσες που μπορούν να

συνοψιστούν στα εξής έξι σημεία-δείκτες υγείας ενός κράτους, ως προς τη διαφθορά:

Γνώμη και υπευθυνότητα

Πολιτική σταθερότητα και απουσία μείζονος βίας και τρόμου

Κυβερνητική αποδοτικότητα

Κανονιστική ποιότητα

Κράτος δικαίου

Ελεγκτικοί μηχανισμοί

Από την εις βάθος μελέτη των επιδόσεων της κάθε χώρας ως προς τα ανωτέρω σημεία, φαίνεται πως είναι εφικτό να εντοπιστούν συγκεκριμένα οι αδυναμίες κάθε χώρας και να προσδιοριστούν οι λύσεις αντιμετώπισης της διαφθοράς σε πρακτικό και σε πολιτικό επίπεδο.

1.7.3. ΑΙΤΙΕΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

Σχεδόν όλες οι χώρες με σοβαρά προβλήματα διαφθοράς δημιουργούν υπηρεσίες καταπολέμησης, όμως μόνο μερικές έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα της πραγματικής μείωσης της διαφθοράς. Αντίθετα, σε πολλές χώρες η διαφθορά αυξήθηκε μετά την δημιουργία των υπηρεσιών αυτών.

Συγκρίνοντας τις αποτυχημένες στρατηγικές αυτές με επιτυχημένα μοντέλα (όπως Χονγκ Κόνγκ, Αυστραλία, Σιγκαπούρη, Γεωργία, Βουλγαρία κ.ά.) διαπιστώνεται ότι η αποτυχία των στρατηγικών αυτών οφείλεται σε:

- Έλλειψη κατανόησης των αιτίων της διαφθοράς
- Έλλειψη διάθεσης πόρων για την αντιμετώπιση
- Έλλειψη πραγματικής ανεξαρτησίας των υπηρεσιών καταπολέμησης
- Έλλειψη επαρκούς νομικού πλαισίου
- Έλλειψη δημόσιας αναγνώρισης

- Έλλειψη ομόνοιας, συνεργατικότητας και «συμμαχιών» κατά της διαφθοράς
- Έλλειψη επαγγελματισμού
- Έλλειψη εσωτερικού ελέγχου
- Διαφθορά στη δικαιοσύνη

Ο ένας και μοναδικός λόγος που υπερκαλύπτει όλους τους παραπάνω και μπορεί να οδηγήσει μία σωστή στρατηγική στην αποτυχία, είναι η έλλειψη πολιτικής βούλησης.

Αν υπάρχει ισχυρή πολιτική βούληση, όλα τα παραπάνω μπορούν να αντιμετωπιστούν, αφού τελικά όλα τα παραπάνω είναι θέμα πολιτικής βούλησης. Οπουδήποτε στον κόσμο αποδείχθηκε ότι η πολιτική βούληση σε κορυφαίο επίπεδο ήταν δεδομένη, υλοποιήθηκαν εθνικές στρατηγικές που όχι μόνο έδωσαν γρήγορα αποτελέσματα αλλά αυτά είχαν και διάρκεια και σε μερικές περιπτώσεις απέκτησαν και μόνιμο χαρακτήρα. Άλλαξε δηλαδή συνολικά η νοοτροπία της κοινωνίας.

Ακόμη και περίπλοκα πολιτικο-κοινωνικά προβλήματα όπως εκείνα του νεποτισμού, της διαπλοκής και της δωροδοκίας που ήταν στο παρελθόν ο κανόνας σε περιοχές όπως το Χονγκ Κονγκ, η εμπειρία έδειξε ότι μέσω αποτελεσματικών δημόσιων εκστρατειών εκπαίδευσης καθώς και της αυστηρής επιβολής του νόμου, αυτά τα προβλήματα μπορούν να λυθούν.

Το πρόβλημα στην ουσία είναι η έλλειψη πραγματικής πολιτικής θέλησης με τη μορφή δέσμευσης, ώστε να υιοθετηθεί πλήρως ένα επιτυχημένο πρότυπο. Από όλες τις επιτυχημένες εθνικές στρατηγικές στον κόσμο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, έχει αποδειχτεί πως (με σειρά σημαντικότητας):

- η έμπρακτη κορυφαία πολιτική βούληση,
- μία αφοσιωμένη υπηρεσία κατά της διαφθοράς και
- μία σωστή στρατηγική

μπορούν να μετατρέψουν ακόμη και το πιο διεφθαρμένο μέρος στον κόσμο σε μία καθαρή κοινωνία.

2. ΑΙΤΙΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ - ΑΝΑΓΚΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

2.1. ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Οι μελέτες δείχνουν ότι οι τομείς στους οποίους επικεντρώνεται κυρίως η κακοδιοίκηση και η διαφθορά στην Ελλάδα είναι της Υγείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Πολεοδομίας, των Εφοριών, καθώς και στον χωρίς ελέγχους χώρο των μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Είναι τομείς στους οποίους έρχεται σε άμεση επαφή η διοίκηση με τον πολίτη. Η διοίκηση στους τομείς αυτούς έχει αυξημένες οικονομικές δυνατότητες, ικανές να οδηγήσουν στη διαφθορά και τη διοίκηση και τον πολίτη.

Αίτια της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης, είναι:

- Έλλειψη κατάλληλων μηχανισμών για τον αποτελεσματικό έλεγχο του Δημόσιου τομέα, οι οποίοι σήμερα, όπου υπάρχουν, είναι διάσπαρτοι σε υπηρεσίες διαφόρων υπουργείων.
- Αόριστες ή επάλληλες αρμοδιότητες των υπηρεσιών ελέγχου,
- Βραδύτητα των ελέγχων, ανεπάρκεια, αοριστία ή ετεροχρονισμένη έκδοση των πορισμάτων, εκθέσεων κ.λπ. και έλλειψη ευθύνης.
- Πολιτικά κατευθυνόμενη λήψη αποφάσεων.
- Έλλειψη διαφάνειας στην παροχή πληροφόρησης με πρόσχημα την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Βραδύτητα στην απονομή της δικαιοσύνης και ανορθολογικότητα του νομικού πλαισίου κατά της διαφθοράς
- Αδυναμία των Δικαστηρίων να επιβάλουν τον νόμο κυρίως στα οικονομικά εγκλήματα και στα εγκλήματα διαφθοράς
- Υπερσυγκέντρωση εξουσιών στην κορυφή.
- Ασυμμετρία αρμοδιοτήτων και πόρων.

2.1.1. ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η κακοδιοίκηση στην Ελλάδα είναι επίσης γεγονός, που δεν επιδέχεται καμιά αμφισβήτηση. Η αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης είναι στον πυρήνα των προσπαθειών και ενεργειών ανασυγκρότησης του κράτους. Οι βασικότερες αιτίες κακοδιοίκησης, που αποτελούν πηγή διαφθοράς για την ελληνική Δημόσια Διοίκηση, είναι:

2.1.1.1. ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

2.1.1.2. ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΝΟΜΩΝ – ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

2.1.1.3. ΠΟΛΥΝΟΜΙΑ

2.1.1.4. ΧΡΟΝΟΒΟΡΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

2.1.1.5. ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑ, ΑΝΟΧΗ, ΑΝΑΒΟΛΕΣ

2.1.2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

Όταν υπάρχει άνιση κατανομή πλούτου, τότε δεν υπάρχουν οι ίδιες ευκαιρίες για όλους για πρόσβαση στην παιδεία, την υγεία και την ποιότητα ζωής.

Υπάρχουν περιθώρια και δυνατότητες για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων, τόσο των γεωγραφικών όσο και των κοινωνικών. Άλλωστε αυτό είναι και το στοιχείο που χαρακτηρίζει την ποιότητα της Δημοκρατίας.

Αξίωση της κοινωνίας είναι να ισχύει το κράτος δικαίου έναντι πάντων.

Αυτό έχει υποχρέωση να το εξασφαλίσει η Πολιτεία και να το υλοποιήσουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις.

2.1.3. ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ

Ο εκσυγχρονισμός επιβάλλει τη θέσπιση διαδικασιών και νομοθετικών ρυθμίσεων για την αύξηση της παραγωγικότητας, την ανάπτυξη και την ένταση του ανταγωνισμού. Εκ των πραγμάτων μέσα σε αυτές τις συνθήκες διαμορφώνεται και νέος κώδικας συμπεριφοράς για την επίτευξη αυτών των στόχων. Έτσι, μία πράξη, που ήταν κολάσιμη μέχρι χθες και μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πράξη διαφθοράς, σήμερα λόγω “ειδικών συνθηκών” και “νέων αντιλήψεων” θεωρείται απλώς αναγκαία με την αντίληψη ότι προέχει η ανάπτυξη, η επίτευξη των στόχων του εκσυγχρονισμού αντί πάσης θυσίας, κάθε συμβιβασμού και παραβίασης του ηθικού κώδικα ή ακόμα και της κοινωνικής συνοχής.

Απέναντι σε όλα αυτά, έχει χρέος η πολιτεία να διατρανώσει το μήνυμα ότι η διαφθορά στην πραγματικότητα δηλητηριάζει την υγιή επιχειρηματικότητα, τη σωστή και δημιουργική προσπάθεια και πλήττοντας το περί δικαίου κοινό αίσθημα, δημιουργεί αβεβαιότητα και αρνητικό κλίμα επενδύσεων. Τελικά γίνεται εμπόδιο και της ανάπτυξης.

Η διαφθορά είναι έγκλημα κατά της κοινωνίας και των μελλοντικών προπαντός γενεών. Δεν υπάρχει κανένα περιθώριο δικαιολόγησης της ύπαρξής της.

2.2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

2.2.1. ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΣΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Το μήνυμα της αποφασιστικότητας για την πάταξη της διαφθοράς επιβάλλεται να φτάσει στην κοινωνία καθαρό και όχι συγκεχυμένο. Δεν πρέπει να υπάρχουν διπλά πρότυπα που προκαλούν σύγχυση στην κοινωνία.

Για αυτό επιβάλλεται να δοθεί ίση έμφαση στη διαφθορά είτε τη διαπράττει κάποιος ιδιωτικά είτε δημόσια. Πρέπει στην απόφαση πάταξης να μην υπάρχουν αστερίσκοι, εξαιρέσεις και κατηγορίες. Η πάταξη πρέπει να γίνει οριζόντια όπου και από όποιον γίνεται η διαφθορά και όσο μικρή ή μεγάλη και αν είναι αυτή. Η ποινικοποίηση και οι επιπτώσεις πρέπει να είναι κοινές.

Κατά τον ίδιο τρόπο, η έμφαση πρέπει να είναι η ίδια είτε πρόκειται για φυσικό είτε για νομικό πρόσωπο, είτε στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα.

Άλλωστε, οι υπάλληλοι του ιδιωτικού τομέα ξεπερνούν αριθμητικώς κατά πολύ τους υπαλλήλους του δημόσιου τομέα. Για να επέλθει ακόμη και αριθμητική ισορροπία στην κοινωνία ως προς την εφαρμογή της διαφάνειας, πρέπει να διατηρούνται και στις δύο πλευρές της ζυγαριάς τα ίδια ηθικά πρότυπα. Κατ’ αυτή την έννοια, ποσοτικά, δηλ. αριθμητικά η ιδιωτική διαφθορά μπορεί να προκαλέσει μεγαλύτερη ζημιά στην κοινωνία από εκείνη του δημόσιου τομέα.

Για παράδειγμα, η σοβαρή διαφθορά στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορεί να προκαλέσει την αστάθεια της αγοράς. Η διαφθορά στον κατασκευαστικό τομέα μπορεί να οδηγήσει σε επικίνδυνες κατασκευές. Η διαφθορά στα μέσα ενημέρωσης μπορεί να προκαλέσει σε αποπροσανατολισμό του πολιτικού συστήματος και της κοινωνίας.

Τέλος, η αποτελεσματική πάταξη της διαφθοράς του ιδιωτικού τομέα πρέπει να προβληθεί ως προστασία για τις ξένες επενδύσεις και ως εξασφάλιση ενός πεδίου με ίσες ευκαιρίες για επιχειρηματικές δραστηριότητες, αποτελώντας κατά συνέπεια ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην προσέλκυση των ξένων επενδύσεων.

2.2.2. ΣΥΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΟΛΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΟΠΟ

Εθνική η προσπάθεια κατά της διαφθοράς: Ο αγώνας ενάντια στη διαφθορά δεν μπορεί να πετύχει αν αποτελεί κτήμα μόνο των υπηρεσιών καταπολέμησής της. Αυτό, διότι η διαφθορά δεν αποτελεί εμπορικό προϊόν ή υπηρεσία ώστε να χτυπηθεί με κανόνες εμπορικής οργάνωσης.

Αντίθετα, αποτελεί ιδέα και ιδεολογική πρακτική και για την αντιμετώπισή της πρέπει της αντιπαραβληθεί ένα ίσο ή μεγαλύτερο ιδεολογικό δέον που δεν είναι άλλο από την ηθική και την ακεραιότητα.

Για αυτό και είναι καθήκον και αρμοδιότητα όλης της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των δημοσίων υπηρεσιών, αλλά και πάνω απ' όλα της πολιτικής ηγεσίας να εξασφαλίσει και να διατυμπανίσει ότι η λογοδοσία και η ηθική είναι πρώτιστο ενδιαφέρον της και η διαφθορά θα προλαμβάνεται και θα πολεμάται οπουδήποτε και οποτεδήποτε.

Το σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ", δίνει έμφαση σε αυτή την ευρεία εθνική προσπάθεια ενώ παράλληλα διακρίνει και κατανέμει συγκεκριμένες θεσμικές και οργανωτικές - λειτουργικές αρμοδιότητες.

2.2.3. ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Απαιτείται μία υπηρεσία, ένας ενιαίος, ισχυρός και ανεξάρτητος φορέας συντονισμού των προσπαθειών όλων των δυνάμεων της συντεταγμένης πολιτείας για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Ενιαίος, ώστε κάτω από την ομπρέλα του να βρίσκονται όλοι όσοι συμμετέχουν ενεργά ή παθητικά στην προσπάθεια.

Ισχυρός, γιατί η προσπάθειά του θα συναντήσει πολλές αντιστάσεις και κατεστημένες νοοτροπίες που για να σπάσουν θα χρειαστεί να είναι εξοπλισμένος με τα ανάλογα εφόδια ώστε να μπορέσει να ανταπεξέλθει.

Ανεξάρτητος, τόσο όσο από τη μία να είναι υπόλογος και να λογοδοτεί ώστε να διασφαλιστεί και η δική του ακεραιότητα, από την άλλη όμως να μην

μπορεί κανείς να τον επηρεάσει στην επιτυχή επίτευξη του σκοπού του, για αλλαγή νοοτροπίας, το χτύπημα των οργανωμένων συμφερόντων και την εγκαθίδρυση της διαφάνειας.

2.2.4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Απαιτείται να δημιουργηθεί μια περιεκτική και εύχρηστη νομοθεσία για τη διαφθορά. Προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να αναληφθεί δράση για την αναμόρφωση και τον εξορθολογισμό των ποινικών διατάξεων κατά της διαφθοράς και να ρυθμιστεί για πρώτη φορά συνολικά, η ποινική αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να διασφαλιστεί και η συναρμογή των αλλαγών αυτών με τις προτεινόμενες συστάσεις όλων των φορέων προς τους οποίους έχει αναλάβει δεσμεύσεις η Ελλάδα για συμμόρφωση (π.χ. GRECO, ΟΟΣΑ, μνημόνια).

Από άποψη αδικημάτων, εκτός από τις καθарές παραβάσεις δωροδοκίας, πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη εξειδίκευση αδικημάτων τόσο για δημόσιους όσο και για ιδιωτικούς υπάλληλους, όπως για παράδειγμα:

- Να αποτελεί παράβαση για οποιοδήποτε υπάλληλο να δεχτεί δώρα, δάνεια, εκπτώσεις, πέρα από ένα ορισμένο όριο, ακόμα κι αν δεν υπάρχει καμία άμεσα αλλοιωμένη σχετική συναλλαγή, εκτός αν παρέχεται η συγκεκριμένη άδεια από τον ανώτερό του υπάλληλο.
  - Να απαγορεύεται για οποιοδήποτε υπάλληλο να κατέχει προτερήματα ή να λαμβάνει δάνεια, δυσανάλογα με το επίσημο εισόδημά του ή να έχει επίπεδο ζωής πάνω από εκείνο που δικαιολογεί το εισόδημά του.
  - Να αποτελεί αδίκημα η σύγκρουση συμφερόντων για οποιοδήποτε υπάλληλο, που κάνει μη προβλεπόμενη χρήση της ιδιότητάς του ή της εξουσίας του για ιδιωτικό όφελος, είτε δικό του είτε άλλων προσώπων.
2. Οι ελεγκτικές αρχές για τη διαφθορά, όχι μόνο πρέπει να εξουσιοδοτηθούν για να ερευνούν απλά τις παραβάσεις διαφθοράς, τόσο στην κυβέρνηση όσο και

στον ιδιωτικό τομέα, αλλά να μπορούν να ερευνούν και όλα τα εγκλήματα που συνδέονται με τη διαφθορά.

Στις ελεγκτικές αρχές για τη διαφθορά, πρέπει να δοθούν αυξημένες δυνατότητες ελέγχου, ώστε να μπορούν να ελέγξουν τους τραπεζικούς λογαριασμούς, να χρησιμοποιούν μάρτυρες με όρκο, να κατάσχουν ιδιοκτησίες που προέρχονται από διεφθαρμένες συναλλαγές και να παρακρατούν τα ταξιδιωτικά έγγραφα των υπόπτων για να αποτραπεί η φυγή τους από τη δικαιοσύνη.

Επίσης, εάν δικαιολογούνται από τις περιστάσεις και σε σοβαρές περιπτώσεις, πρέπει οι ελεγκτικές αρχές για τη διαφθορά, να μπορούν να εφαρμόσουν δυναμικές τεχνικές έρευνας όπως η παρεμπόδιση τηλεπικοινωνιών, η επιτήρηση γραμμών, οι μυστικές διαδικασίες κ.λπ.

3. Οι περιπτώσεις διαφθοράς πρέπει να διώκονται από ένα αρμόδιο δικαστήριο ή μια επιλεγμένη ομάδα εισαγγελέων κατά της διαφθοράς για να εξασφαλιστεί ο συντονισμός και η απαιτούμενη ταχύτητα παράλληλα με την ποιότητα και την ακεραιότητα στο έργο τους.

Ο εισαγγελέας διαφθοράς θα είναι ο ισχυρός υποστηρικτής της πάλης ενάντια στη διαφθορά, ο οποίος θα διασφαλίζει ότι όλες οι υποθέσεις διαφθοράς θα αντιμετωπίζονται στα δικαστήρια από τους δικαστές με επαγγελματισμό και με μόνο γνώμονα τη δικαιοσύνη.

2.2.5. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Το σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» πρέπει να μπορεί να εκπληρώνει παραγωγικά τον πολυδιάστατο ρόλο του προσδιορίζοντας και ιεραρχώντας τις προτεραιότητες όπως αυτές διαμορφώνονται κάθε φορά (πολιτικές στόχων κατά διαφθοράς, νομοθετικές, κοινωνικές, ηθικές, οικονομικές). Για να γίνει αυτό έχει προβλεφθεί η αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών να εφαρμοστεί στους ακόλουθους άξονες:

- ο για την επιβολή του νόμου και τη διασταύρωση πληροφοριών

- ο για την υποδοχή καταγγελιών διαφθοράς
- ο για την επεξεργασία πληροφοριών και τη διαχείριση των καταγγελιών
- ο για την ενημέρωση των καταγγελλόντων σχετικά με την έκβαση ή την πρόοδο της καταγγελίας τους
- ο για την επικοινωνία και την ανταλλαγή πληροφοριών των αρχών καταπολέμησης μεταξύ τους
- ο για την από κοινού παρακολούθηση και ενημέρωση των στοιχείων εφαρμογής του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”
- ο για την καταγραφή της κοινής γνώμης/αξιολόγηση του έργου των φορέων καταπολέμησης
- ο για την παρουσίαση της προόδου και τις επικοινωνιακές ανάγκες του εθνικού σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”

Μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος που θα διαχειρίζεται όλα τα παραπάνω, το Γραφείο του Εθνικού Συντονιστή, με δικαιώματα πρόσβασης στο σύστημα αυτό, θα είναι σε θέση να του παρέχει άμεσα και ανά πάσα στιγμή την τελευταία πληροφορία.

2.2.6. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αυτή είναι η περιοχή όπου τα περισσότερα σχέδια δράσης κατά της Διαφθοράς απέτυχαν.

Ακόμα και εάν οι υπηρεσίες καταπολέμησης είχαν τους πιο καλούς νόμους και όλους τους αναγκαίους πόρους, αλλά το προσωπικό ήταν ή συμπεριφερόταν μη επαγγελματικά, αποδείχθηκε πως ήταν αδύνατο να εκτελέσει το δύσκολο στόχο, την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Με δεδομένο επίσης ότι η διαφθορά διαρκώς εξελίσσεται, ακόμα και το εξειδικευμένο προσωπικό πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να ενημερώνεται και να εκπαιδεύεται συνεχώς, αλλιώς ακόμη και αυτό θα καταστεί αναποτελεσματικό.

Η αντιμετώπιση της διαφθοράς, ιδιαίτερα σε υψηλό επίπεδο, είναι ένας πολύ δύσκολος στόχος, μεταξύ άλλων διότι αναπτύσσει στους ανθρώπους την ευρηματικότητα και ευφυΐα, αλλά και τους καθιστά μέσω της πρακτικής, πεπειραμένους και ισχυρούς.

Κατά συνέπεια οι πολέμιοι της διαφθοράς πρέπει να είναι εξαιρετικά προσεκτικοί και απόλυτα επαγγελματίες στην εργασία τους.

2.3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Πρέπει να υπάρχει ένα πλαίσιο αρχών και κατευθύνσεων εντός του οποίου να προέχει η καλλιέργεια της ηθικής συνείδησης, το καθήκον, ο σεβασμός στους νόμους και στους θεσμούς.

Όποιο πολιτικό σύστημα και αν συσταθεί, όσο ιδανικό και αν είναι ως προς τη σύλληψή του, τους στόχους και τις επιδιώξεις του δεν μπορεί να αποδώσει, αν οι πολίτες δεν έχουν δυνατότητα συμμετοχής στην οικοδόμηση του, αν δεν το υιοθετήσουν, αλλά και αν οι άρχοντες δεν το υπηρετήσουν με αίσθημα ευθύνης.

Γι' αυτό επιβάλλεται να αναφερθούν εν συντομία οι κοινωνικές προϋποθέσεις για τη θωράκιση της διαφάνειας και την επιτυχία του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς.

2.3.1. ΗΘΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Τις προτάσεις για την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, με τις όποιες τροποποιήσεις, βελτιώσεις και προσθήκες, καλούνται να τις υλοποιήσουν και να τις εφαρμόσουν οι πολίτες με τους εκπροσώπους τους σε όλα τα όργανα της Πολιτείας.

Η γενική διαπίστωση και παραδοχή ότι η χώρα δεν διέρχεται μόνο οικονομική κρίση, αλλά κυρίως μια βαθιά κοινωνική, κρίση αρχών, αξιών και θεσμών, θέτει σε άμεση προτεραιότητα την αναγκαιότητα ν' αντιμετωπιστούν αυτά τα κοινωνικά φαινόμενα και να διασφαλιστεί ένα κοινωνικό υπόβαθρο.

2.3.2. ΗΘΙΚΗ – ΚΑΘΗΚΟΝ

Όλοι οι κανόνες, γραπτοί και άγραφοι, πρέπει να κατατείνουν στην προσπάθεια εμπέδωσης της ηθικής, για να μπορεί ο άνθρωπος να συνηθίσει

να κάνει το καλό και να αποφεύγει το κακό: να προβαίνει σε πράξεις που ωφελούν όχι μόνο το άτομο, αλλά και το σύνολο. Έτσι, κάθε πολίτης μπορεί να δράσει και να δημιουργήσει με αξιοπρέπεια και να τύχει της αναγνώρισης από τους συνανθρώπους του, χωρίς να γίνει πελάτης της διαφθοράς.

Ο πολιτικός, ο πολίτης, ο δημόσιος λειτουργός, ο δημόσιος υπάλληλος, πρέπει καθημερινά με τη συμπεριφορά του όχι μόνο φραστικά, θεωρητικά, αλλά έμπρακτα να επιβεβαιώνει ότι ενεργεί μέσα στα πλαίσια της ηθικής και της εντιμότητας.

Η ηθική επιβάλλει υποταγή του ατομικού συμφέροντος στο συλλογικό, του συλλογικού στο κοινωνικό και του κοινωνικού στο εθνικό. Πράξεις που γίνονται από καθαρή συναίσθηση του καθήκοντος, δηλαδή της ηθικής εντολής, που επιτάσσει στον άνθρωπο τι οφείλει να κάνει, τι να παραλείψει στη ζωή του, ως άτομο και ως μέλος της κοινωνίας σε ένα σύστημα αξιών.

2.3.3. (ΗΘΙΚΗ) ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Η ηθική συνείδηση καλλιεργείται και υποδεικνύει στον άνθρωπο το καθήκον. Είναι ο σιωπηλός δάσκαλος της ψυχής και δεν καθορίζει το πώς θα κρίνουν οι άλλοι τις πράξεις του, αλλά πώς θα κρίνει και θα αξιολογήσει ο ίδιος τον εαυτό του. Η ηθική συνείδηση είναι ο υπέρτατος κριτής, που επιδοκιμάζει τις πράξεις που τελούνται σύμφωνα με τον ηθικό νόμο και καταδικάζει όσες τον παραβιάζουν.

Η ηθική συνείδηση είναι, τελικά, ο καθοριστικός παράγοντας στην αποτροπή της διαφθοράς.

ΔΙΚΑΙΟ – ΝΟΜΟΙ: Για την κοινωνική συμβίωση των ανθρώπων πρέπει να υπάρχουν κανόνες δικαίου, που να προσδιορίζουν την ατομική τους στάση και τις μεταξύ τους σχέσεις.

Ο νόμος, ενώ φαίνεται ότι περιορίζει την ελευθερία του άλλου, ουσιαστικά την προστατεύει και κατοχυρώνει, αφού η δικαιοσύνη και η τήρηση των κανόνων της κοινωνικής συμβίωσης είναι ο σκοπός του φυσικού δικαίου.

Ο νόμος πρέπει να τυγχάνει γενικής αποδοχής και εφαρμογής. Προέχει ο καθολικός σεβασμός των νόμων και αυτό πρέπει να προέρχεται από την ελεύθερη βούληση και τη συναίσθηση χρέους.

2.3.4. (ΗΘΙΚΕΣ) ΑΞΙΕΣ

Η βασικότερη ηθική αξία είναι ο ανθρωπισμός, δηλαδή η πίστη στην ιδέα για την αξία του ανθρώπου. Είναι η ανθρώπινη ζωή, γιατί αποτελεί ανεπανάληπτο αγαθό. Μετά τη ζωή, το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου, είναι η ελευθερία.

Οι αξίες, ως προς την ιεράρχηση, διαφέρουν από άτομο σε άτομο, από εποχή σε εποχή και από πολιτισμό σε πολιτισμό.

Κρίση ηθικών αξιών έχουμε και κατά την ανάπτυξη της τεχνολογίας τις τελευταίες δεκαετίες. Διαταράχθηκε η ισόρροπη ανάπτυξη των βασικών στοιχείων που συνιστούν τον πολιτισμό και που είναι η υλική και πνευματική πρόοδος του ανθρώπου, αλλά και η παράλληλη ηθική εξέλιξη.

Ενώ εκ των τριών αυτών μορφών μόνο η τεχνική - υλική πρόοδος έχει κάνει τεράστια άλματα, η ανθρωπιστική παιδεία και η πνευματική καλλιέργεια του ανθρώπου, και συνακόλουθα η ηθική εξέλιξη παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο.

Αυτή η καθυστέρηση και υποχώρηση της ηθικής προόδου ευνοεί τη διαφθορά και τη διαπλοκή, που πλήττουν την κοινωνία. Η τεχνολογική πρόοδος θα αποκτήσει άλλη διάσταση, αν συνδυαστεί, αν συνυπάρξει με την πνευματική εξύψωση και την ανέλιξη των ηθικών αξιών.

2.3.5. ΘΕΣΜΟΙ

Οι κοινωνικοί, πολιτικοί και πολιτιστικοί θεσμοί καθορίζουν το επίπεδο της κοινωνίας, το επίπεδο της κοινωνικής οργάνωσης και ασκούν καταλυτική επίδραση στη διαπαιδαγώγηση των νέων, προκειμένου να στηρίζουν και να βελτιώνουν κάθε φορά το ηθικό υπόβαθρο της κοινωνίας.

2.3.6. Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Πρωταρχική επιδίωξη οποιασδήποτε οργανωμένης κοινωνίας πρέπει να είναι η παιδεία για τη διάπλαση και ανάδειξη υπευθύνων και ελευθέρων πολιτών, για την πνευματική, ηθική και κοινωνική ολοκλήρωση των ανθρώπων. Στον πυρήνα της παιδείας πρέπει να βρίσκεται η διαπαιδαγώγηση των νέων για τον σεβασμό στους νόμους και η καλλιέργεια της ηθικής συνείδησης.

Δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής ότι κατά την παιδική ηλικία τίθενται οι βάσεις διαμόρφωσης του χαρακτήρα και ηθικού προσανατολισμού.

Φορείς της παιδείας είναι η οικογένεια, το σχολείο, αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον (πνευματικό, πολιτικό, πολιτιστικό).

Στην οικογένεια τίθενται οι βάσεις συνεργασίας, αλληλεγγύης, κατανόησης και προσφοράς, που θα προσδιορίσουν τη στάση του ατόμου στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Δυστυχώς, ο θεσμός της οικογένειας διέρχεται βαθιά κρίση, που φαίνεται όλο και περισσότερο με την πάροδο του χρόνου να επιτείνεται.

Από το σχολείο πρέπει να αρχίσει η διαπαιδαγώγηση, η συγκρότηση ηθικής προσωπικότητας, έτσι ώστε τουλάχιστον αυτοί που καλούνται να υπηρετήσουν το Δημόσιο, αλλά και όλοι οι πολίτες να προτάσσουν το γενικό συμφέρον έναντι του ατομικού.

Σε ότι αφορά το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον πρέπει να συγκροτήσουμε μια κοινωνία, που να μπορεί να υποδέχεται τους νέους έτσι ώστε να λειτουργούν σε ένα πλαίσιο αξιών όπου να κυριαρχούν ο διάλογος, η κριτική, η συνεργασία, η αλληλεγγύη, το δίκαιο.

Επιβάλλεται να θωρακίσουμε τους νέους με ηθικούς κανόνες, αλλά και με πρότυπα εκπαιδευτικών, γονέων και κρατικών λειτουργών, που έμπρακτα να αποδεικνύουν καθημερινά την προσήλωσή τους στο ηθικό και νόμιμο οικοδόμημα του κράτους και της κοινωνίας. Να τους θωρακίσουμε με ηθικές αρετές, δηλαδή με συνεχή άσκηση στο ήθος και στον εθισμό σε ηθικές πράξεις, που δεν είναι έμφυτες μέσα μας, αλλά εμφυτεύονται, καλλιεργούνται και αναπτύσσονται με τη διαπαιδαγώγηση.

2.3.7. ΗΘΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΗ

Ο ηγέτης πρέπει να διαθέτει ισχυρή βούληση για τη λήψη σοβαρών, αλλά και κρίσιμων αποφάσεων, πολιτικό αισθητήριο, ικανότητα να προβλέπει, αλλά και το σπουδαιότερο, να έχει ηθικό ανάστημα. Να προσβλέπει στη δημιουργία κράτους δικαίου, για να μπορεί να ανταποκριθεί στην αποστολή της πολιτικής «ως σκοπούμενης τα δίκαια».

Ένας πολιτικός, που με τη θέλησή του πήρε ένα δημόσιο αξίωμα, όχι μόνο δεν πρέπει να απομακρύνεται από τις αρχές του, την προσωπική του ηθική, αλλά πρέπει να αισθάνεται αυξημένη την ευθύνη της προάσπισης των ηθικών αρχών της κοινωνίας. Αυτό, πρέπει να γίνεται με το παράδειγμα της ζωής του στην πράξη. Γι' αυτό πρέπει, να αποκαταστήσουμε την ενότητα της ηθικής με την πολιτική και πάνω σε αυτή να οικοδομήσουμε το νέο πολιτικό σύστημα.

2.3.8. ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Η δεοντολογία, δηλαδή το σύνολο των κανόνων ως προς τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των ηγετών, των πολιτικών και των δημόσιων λειτουργών συνιστά καθοριστικό παράγοντα για την ποιότητα της δημοκρατίας και της πάσης φύσεως εξουσίας.

Σε μεγάλη έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι χώρες του κόσμου για την καταπολέμηση της διαφθοράς, το συμπέρασμα ήταν ότι για να γίνει αυτό, πρέπει κυρίως να ενισχυθούν η ηθική και η δεοντολογία. Γι' αυτό, απευθύνθηκε προτροπή προς όλες τις χώρες να δημιουργήσουν και να εγκαθιδρύσουν σε όλο τον δημόσιο (τουλάχιστον) τομέα Κώδικες Δεοντολογίας, οι οποίοι να εφαρμόζονται σε συνδυασμό με τη χρηστή διοίκηση.

Οι Κώδικες Δεοντολογίας, για να έχουν αποτέλεσμα, πρέπει:

- Να λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες άλλων, παρεμφερών οργανισμών, όπως ο «Διεθνής Κώδικας Δεοντολογίας

Κρατικών Αξιωματούχων της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών» (ψήφισμα 51/59 της 12ης Δεκεμβρίου του 1996).

- Να προάγουν την ακεραιότητα, την εντιμότητα και την υπευθυνότητα μεταξύ των κρατικών λειτουργών. Σε αυτούς, οι πολιτικές, οι διαδικασίες και οι πρακτικές διαχείρισης πρέπει να είναι σύμφωνες με τα ηθικά πρότυπα.
- Οι ηθικές σταθερές (τα όρια) πρέπει να περιγράφονται ξεκάθαρα και να συνδέονται με νομικές κυρώσεις. Να προβλέπεται η λήψη συγκεκριμένων και αυστηρών πειθαρχικών ή άλλων μέτρων κατά κρατικών λειτουργών, οι οποίοι παραβιάζουν τους κώδικες ή τα πρότυπα που καθιερώνονται σύμφωνα με αυτούς.
- Για όλους τους δημόσιους λειτουργούς πρέπει να υφίσταται διαθέσιμη καθοδήγηση, η οποία να περιγράφεται συγκεκριμένα.
- Οι δημόσιοι λειτουργοί πρέπει να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, όταν εκτίθενται, κάνοντας λάθος. Οι πολιτικοί πρέπει, πρώτοι εκείνοι, να προσηλωθούν στην τήρηση των ηθικών κανόνων, για να ενθαρρύνουν και όλους τους άλλους δημόσιους λειτουργούς.
- Όλες οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων πρέπει να είναι διαφανείς και ανοιχτές σε δημόσια εξονυχιστική έρευνα.
- Να περιέχουν λεπτομερείς και ξεκάθαρες οδηγίες για την αλληλεπίδραση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Οι σύμβουλοι και διαχειριστές να δεσμευθούν, ως οφείλουν, να δείξουν προσήλωση στις ηθικές αξίες.
- Οι υπαλληλικές συνθήκες ολόκληρης της Δημόσιας Διοίκησης να είναι σύμφωνες με τους κώδικες ηθικής και δεοντολογίας.
- Να ενθαρρύνονται οι κρατικοί λειτουργοί να καταγγέλλουν στις αρμόδιες αρχές πράξεις διαφθοράς, οι οποίες περιπίπτουν στην αντίληψή τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- Να απαιτείται από τους κρατικούς λειτουργούς να δηλώνουν σε αρμόδιες αρχές, μεταξύ άλλων, τις εξωτερικές τους δραστηριότητες, εργασία,

επενδύσεις, περιουσιακά στοιχεία και σημαντικά δώρα ή επιδόματα, από τα οποία είναι δυνατό να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τα καθήκοντά τους ως κρατικών λειτουργών.

- Πρέπει να υπάρχουν αντίστοιχοι μηχανισμοί λογοδοσίας και καταλογισμού ευθυνών για όλα τα ανωτέρω, σε όλο τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

2.4. ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Το Εθνικό Σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” στοχεύει στη βελτίωση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και νομοθετικού περιβάλλοντος της χώρας, μέσα από συντονισμένες δράσεις σε τρεις άξονες: Αποτροπή, Εκπαίδευση, Πρόληψη.

Και τα τρία αυτά συστατικά είναι εξίσου σημαντικά για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων και μάλιστα με την αυτή σειρά, αφού χρονικά προηγείται η αποτροπή της συνέχισης των πράξεων διαφθοράς, ακολουθεί η πρόληψη ώστε να μην επαναληφθούν και έπεται η εκπαίδευση ώστε να εμπεδωθεί συνείδηση διαφάνειας και να αποκτήσει διάρκεια σε βάθος χρόνου.

ΠΡΟΛΗΨΗ: Η στρατηγική πρόληψης στοχεύει στη μείωση των ευκαιριών διαφθοράς, κατά πρώτο λόγο σε κυβερνητικό επίπεδο και τις υπηρεσίες του δημοσίου.

Η γενική αρχή είναι να διασφαλιστεί η αποδοτικότητα, η διαφάνεια και η υπευθυνότητα σε όλες τις κυβερνητικές δραστηριότητες, ιδιαίτερα σε τομείς υψηλής προτεραιότητας όπως είναι οι δημόσιες συμβάσεις, η υγεία, τα δημόσια έργα, οι αδειοδοτήσεις, η παροχή δημόσιων υπηρεσιών, η επιβολή του νόμου και η ασφάλεια του πολίτη και η συλλογή των φόρων.

Η στρατηγική πρόληψης της διαφθοράς για να έχει αποτέλεσμα, θα περιλάβει την αύξηση επιστασίας και διαρκών εσωτερικών ελέγχων των διαδικασιών στα ακόλουθα συστήματα:

- Διαχείριση Αποτελεσματικότητας
- Διαχείριση Προμηθειών
- Οικονομική Διαχείριση
- Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων
- Διαχείριση Παραπόνων

Τα εργαλεία με τα οποία θα επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί είναι:

- Ο σαφής προσδιορισμός των αδύνατων σημείων στους πιο επιρρεπείς στη διαφθορά τομείς και η αποτελεσματική διαχείριση των προβλημάτων
- Παραγωγή οδηγών αποτελεσματικής εκτέλεσης εργασιών (manuals)
- Ενίσχυση αποτελεσματικότητας της επιστασίας του προσωπικού με καθορισμό συστημάτων απροειδοποίητων ελέγχων
- Δομές/Υπεύθυνοι εσωτερικών ελέγχων παντού
- Καταγραφή και τήρηση αρχείων για τα πάντα ώστε να μπορεί να εντοπίζονται τα προβλήματα και να υπάρχει λογοδοσία
- Διαμόρφωση πολιτικών διαβάθμισης ασφάλειας πληροφοριών
- Μηχανισμοί αποτελεσματικής προστασίας καταγγελλόντων και μαρτύρων περιστατικών διαφθοράς
- Μηχανισμοί διαχείρισης παραπόνων και καταγγελίας περιπτώσεων διαφθοράς
- Διαχείριση ποιότητας – Ανάπτυξη δεικτών μέτρησης αποδοτικότητας και ικανοποίησης
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση – Ηλεκτρονικές προμήθειες
- Εξασφάλιση διαφάνειας στην πρόσληψη, αξιολόγηση και προαγωγή προσωπικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η στρατηγικές επιλογές για την εκπαίδευση σχετικά με τη διαφθορά αποτελούν τη βάση για τη ζητούμενη υποστήριξη ολόκληρης της κοινωνίας στη μάχη κατά της διαφθοράς. Κύρια σημεία της πολιτικής για την εκπαίδευση, του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” είναι:

- Στενή συνεργασία με τα ΜΜΕ για να διασφαλιστεί ότι οι υποθέσεις καταδίκης για διαφθορά λαμβάνουν ευρεία και σωστή δημοσιοποίηση μέσα από τα μέσα (έντυπα και ηλεκτρονικά), συνεντεύξεις και δελτία τύπου, ακόμη και με την προβολή σειρών και ταινιών βασισμένων σε θετικές περιπτώσεις.

- Μεγάλης κλίμακας διαφημιστικές εκστρατείες ενθάρρυνσης όλων να καταγγέλλουν τη διαφθορά. Ανάπτυξη της δημόσιας ευαισθητοποίησης για τις αρνητικές επιπτώσεις της διαφθοράς και για την ανάγκη για μία δίκαιη και σωστή κοινωνία που αποτρέπει από διεφθαρμένες πρακτικές.
- Ενσωμάτωση προγραμμάτων ηθικής στα προγράμματα σπουδών της εκπαίδευσης, αρχίζοντας από την προσχολική ηλικία μέχρι και το Πανεπιστήμιο.
- Δημιουργία Ιστότοπου με δωρεάν εγγραφές μελών στην επικεφαλής υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς, με σκοπό τη συγκέντρωση σε ένα μέρος εθελοντών - φίλων της διαφάνειας - που είναι διατεθειμένοι να βοηθήσουν και να προσφέρουν έμπρακτα στην καταπολέμηση της διαφθοράς.
- Κώδικες δεοντολογίας για τα μέλη του κοινοβουλίου και όλα τα όργανα της κυβέρνησης και των επιχειρήσεων.
- Ομιλίες, εκδηλώσεις και σεμινάρια για συγκέντρωση καλών πρακτικών και καθοδήγησης για την αντιμετώπιση της διαφθοράς
- Στα πλαίσια της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, δημιουργία ενός Κέντρου Ανάπτυξης Ηθικής, για την έρευνα και προώθηση επιχειρηματικών κωδίκων δεοντολογίας
- Οργάνωση εκθέσεων, δημόσιων συζητήσεων, φιλανθρωπικών εκδηλώσεων και τηλεοπτικών εκπομπών για να περάσει το μήνυμα μιας καθαρής κοινωνίας
- Ευρεία χρήση ιστοτόπων σε όλους τους φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς για καταγγελίες, δημοσιοποίηση, πληροφόρηση, ενημέρωση της νεολαίας και ανάπτυξη ηθικής συνείδησης.
- Σχεδιασμός κατάλληλων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων για διαρκή ενημέρωση και εκπαίδευση όλου του εμπλεκόμενου με την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής προσωπικού.

- Δημιουργία κατάλληλων εκπαιδευτικών δομών και μέσων για στοχευμένη επιμόρφωση σε μεθόδους και πρακτικές που επιφέρουν τη διαφάνεια, του προσωπικού όλων των οργάνων του κράτους που συμμετέχουν στη «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ».
- Τυποποίηση και προτυποποίηση των εκπαιδευτικών διαδικασιών μέσω καθιέρωσης πιστοποιημένων προτύπων για τη διαφάνεια (ISO).
- Εισαγωγή πιστοποίησης προσόντων και μεθόδων του προσωπικού όλων των οργάνων του κράτους που συμμετέχουν στη «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ».

ΑΠΟΤΡΟΠΗ: Η στρατηγικές επιλογές για την εκπαίδευση μεταξύ άλλων και του προσωπικού που ασχολείται με την πάταξη της διαφθοράς (έλεγχος, καταστολή, δίωξη) αναμένεται να συμβάλλουν καθοριστικά στο αποτέλεσμα των ενεργειών τους.

Χαρτογράφηση δομών, αρμοδιοτήτων και περιοχών/επιχειρησιακών τομέων δράσης για όλους τους φορείς που ασχολούνται με τη δίωξη, τον έλεγχο και την καταστολή περιπτώσεων διαφθοράς.

Περαιτέρω, ενέργειες όπως οι δράσεις καταπολέμησης της διαφθοράς σε τομείς άμεσου κινδύνου και υψηλού οικονομικού αποτελέσματος (υγεία, προμήθειες, λαθρεμπόριο, φοροδιαφυγή, πολεοδομίες, δημόσια διοίκηση) θα υποστηριχθούν εκτός από την εκπαίδευση και από τον συντονισμό των δράσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, με απόλυτο σεβασμό στη λειτουργική και οργανωτική τους ανεξαρτησία.

Τέλος σημαντικό ρόλο στην αποτροπή της διαφθοράς θα παίξει η θωράκιση της δικαιοσύνης μέσω της αναμόρφωσης των νόμων και των διαδικασιών καθώς και η εισαγωγή νέων θεσμών στη δικαιοσύνη προσανατολισμένων ειδικά στην πάταξη της διαφθοράς όπως οι εισαγγελείς διαφθοράς.

3. «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ»: ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

3.1. ΑΝΑΛΥΣΗ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Το παρόν Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει τη στρατηγική, δηλαδή το γενικό σχεδιασμό, το συντονισμό των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, καθώς και τη σειρά από ενέργειες ή δραστηριότητες που πρέπει να γίνουν προς την επιτυχία των στόχων αυτών. Το σχέδιο δράσης “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” όπως αναλύεται στη συνέχεια, παρουσιάζεται αρχικά με το όραμα και τις πέντε (5) στρατηγικές επιδιώξεις για την εκπλήρωσή του. Στη συνέχεια, για κάθε στρατηγική επιδίωξη παρουσιάζονται δύο πίνακες:

1. Πίνακας Ανάλυσης που περιέχει:

- **Άξονες πολιτικής** που πρέπει να επιτευχθούν (16 συνολικά)
- **Αποτελέσματα** που προσδοκούνται να παραχθούν (14 συνολικά)
- **Μετρήσιμα αποτελέσματα:** που αναμένεται να παραχθούν (35 συνολικά)
- **Κρίσιμοι παράγοντες, προϋποθέσεις** για την επίτευξη των στόχων (13 συνολικά)

2. **Χρονοστοχοδιάγραμμα (Οδικός Χάρτης):** το εργαλείο που κρατά τις δράσεις εντός πορείας, προκειμένου να αποφευχθούν ο αποπροσανατολισμός και η παρέκκλιση από τη σχεδιασμένη διαδρομή. Περιλαμβάνει ως πίνακας, επιπλέον των παραπάνω, τις εξής στήλες:

- **Άξονες πολιτικής** που πρέπει να επιτευχθούν (16 συνολικά)
- **Στόχοι (Αποτελέσματα)** που προσδοκούνται να επιτευχθούν (69 συνολικά)
- **Ενέργειες:** που πρέπει να παραχθούν (76 συνολικά) στα τρία χρόνια εφαρμογής της «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ».
- **Χρόνος:** ο χρονικός ορίζοντας για το πότε θα έχει ολοκληρωθεί η κάθε συγκεκριμένη δραστηριότητα και

- **Υπεύθυνος:** η κατανομή των αρμοδιοτήτων ανά φορέα.
- **Δείκτες** (30 συνολικά): τα κριτήρια δηλαδή με τα οποία αξιολογείται η πρόοδος και διαπιστώνεται η επίτευξη συνολικά των στόχων του κάθε οδικού χάρτη.

Με βάση τα ανωτέρω, η “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” ως το Εθνικό Σχέδιο της Ελλάδας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, θα μπορεί σε κάθε δεδομένη στιγμή να δίνει ακριβείς απαντήσεις σε ερωτήματα, όπως:

- Που βρισκόμαστε ως χώρα (επίσης από πού, γιατί και πως φτάσαμε εδώ)
- Που θέλουμε να πάμε (και γιατί)
- Πως θα πάμε (ανά βήμα και συνολικά), δηλαδή:
  - με ποια μέσα (πόρους -> ανθρώπινους + εργαλεία)
  - με ποια βήματα (σκαλοπάτια)
  - πότε (με τι βηματισμό - ρυθμό)
  - με τι κόστος (πόσο θα μας κοστίσει)
  - με τι όφελος (με τι κέρδος σε αντάλλαγμα για το κόστος)

Ακολουθούν οι συγκεκριμένες στρατηγικές επιδιώξεις, δράσεις και αναθέσεις ευθυνών. Είναι σημαντικό όλες οι δημόσιες (και αν είναι δυνατόν και οι μη δημόσιες επίσης) υπηρεσίες να στηρίξουν υπεύθυνα τους στόχους του παρόντος σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” και να συμμετάσχουν ενεργά στην εφαρμογή των δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό.

3.1.1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Όραμα

Μία κοινωνία που απαιτεί ποιότητα υπηρεσιών και έχει μηδενική ανοχή για τη Διαφθορά και ένας δημόσιος και ιδιωτικός τομέας με χρηστή διαχείριση και που λειτουργούν μαζί με το πολιτικό σύστημα, με λογοδοσία, ακεραιότητα και διαφάνεια.

Στρατηγικές επιδιώξεις:

- 1. Αποτελεσματική πολιτική ηγεσία στη μάχη κατά της Διαφθοράς**
- 2. Αυξημένη δημόσια απαίτηση για λογοδοσία και απόρριψη της διαφθοράς**
- 3. Αποτελεσματική επιβολή μέτρων κατά της διαφθοράς**
- 4. Αυξημένη συμμόρφωση και λογοδοσία από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς**
- 5. Ισχυρή εφαρμογή του Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της Διαφθοράς**

Επιδίωξη 1: Αποτελεσματική πολιτική ηγεσία στη μάχη κατά της διαφθοράς (Ε1)

Με το στόχο αυτό επιδιώκεται η επίτευξη ενός περιβάλλοντος στο οποίο η πίστη του κόσμου και η εμπιστοσύνη του στην πολιτική βούληση της κυβέρνησης θα μετατραπούν σε κοινή και αμοιβαία δέσμευση για μηδενική ανοχή στη διαφθορά και τις πρακτικές της. Πρέπει να φτάσει πέρα από ανακοινώσεις και δηλώσεις, να ενισχυθεί από καθαρές και αποφασιστικές πολιτικές, αποφάσεις και δράσεις.

A. Ανάλυση Στρατηγικής Επιδίωξης

Άξονες πολιτικής (Α):

E1.A1. Επίδειξη πολιτικής δέσμευσης για μηδενική ανοχή

E1.A2. Αυξημένη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των θεσμών

Αναμενόμενα αποτελέσματα:	Μετρήσιμα Αποτελέσματα:
<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση πολιτικής διαφθοράς • Αύξηση υποστήριξης της κοινωνίας για τις πολιτικές δράσεις κατά της διαφθοράς • Σημαντικές αυξήσεις στην ποιότητα και σταθερότητα λογοδοσίας στις δημόσιες υπηρεσίες	<ul style="list-style-type: none"> • Σταθερή και ορατή πολιτική δράση ενάντια στη διαφθορά • Παραγωγή και εφαρμογή κωδίκων δεοντολογίας πολιτικής ακεραιότητας • Προγραμματισμός νομοθετημάτων που πρέπει να ψηφιστούν για τη διαφθορά • Ξεκάθαρη οριοθέτηση αρμοδιοτήτων μεταξύ όλων των φορέων/αξιωματούχων που συμμετέχουν • Ετήσια ολοκλήρωση κύκλων λογοδοσίας • Συζήτηση στη Βουλή για τις εκθέσεις των φορέων κατά της διαφθοράς και ανάληψη δράσης με βάση αυτές • Εφαρμογή σχεδίων δράσης κατά της διαφθοράς σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας:

- Πολιτική δέσμευση υιοθέτησης του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”
- Απαρέγκλιτη τήρηση νόμων και κανονισμών
- Επαρκής στελέχωση από ανθρώπους που θα λειτουργήσουν ηθικά και με επαγγελματισμό

Β. Χρονοστοχοδιάγραμμα

Άξονας πολιτικής	Στόχος	Ενέργειες	Προθεσμία	Υπεύθυνος				
Ε1.Α1. Επίδειξη πολιτικής δέσμευσης για μηδενική ανοχή	Πολιτική υιοθέτηση του Εθνικού Σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ"	Δημόσια υιοθέτηση "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ" από το Υπουργικό Συμβούλιο	Mar-13	Γραμ. Υπ. Συμβ	ΕΣ - NC			
	Διασφάλιση κυριότητας όλων των μετόχων και πολιτική υποστήριξη για την εθνική στρατηγική με την έγκριση του Κοινοβουλίου	Ψήφιση από τη Βουλή	Mar-13	ΠτΒ - ΡΡ	ΕΣ - NC			
	Ετήσια αναθεώρηση εφαρμογής της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Συζήτηση στο υπουργικό συμβούλιο των εκθέσεων εφαρμογής της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Dec-13	Γραμ. Υπ. Συμβ	ΕΣ - NC			
	Έμπρακτη απόδειξη πολιτικής βούλησης της κυβέρνησης να ξεκινήσει από τον εαυτό της	Υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας Υπουργικού Συμβουλίου	May-13	Πρωθ υπουργός - ΡΜ	ΕΣ - NC			
	Έμπρακτη ανάληψη αποφασιστικού ρόλου από τη ΒτΕ	Υιοθέτηση Κοινοβουλευτικού Κώδικα Δεοντολογίας	Jul-13	ΠτΒ - ΡΡ	ΕΣ - NC			
	Αποτελεσματικό πλαίσιο για τη διαφάνεια, την εποπτεία και την επιβολή κυρώσεων σχετικά με τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων	Ψήφιση νόμου για τη χρηματοδότηση πολιτικών και κομμάτων	Jul-13	ΠτΒ - ΡΡ	ΕΣ - NC	ΥΠΕΣ - Μοι		

E1.A2. Αυξημένη αποτελεσματι κότητα και αποδοτικότητ α των θεσμών -	Ανάπτυξη - περαιτέρω ενίσχυση των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου.	Λειτουργία και παρακολούθησ η δομών εσωτερικών ελέγχων διαφθοράς σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και αξιολόγηση επίδρασης	Jun-13	ΥΔΜΗ Δ - ΜοΑΡ ΕΓ	ΕΣ - NC			
	Αποτελεσματικοί μηχανισμοί για την πρόληψη, την ανίχνευση και την άρση της σύγκρουσης συμφερόντων και τα ασυμβίβαστα για όλες τις κατηγορίες των δημοσίων υπαλλήλων, συμπεριλαμβαν ομένων των εκλεγμένων αξιωματούχων	Εφαρμογή σχεδίων δράσης σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβαν ομένων των εκλεγμένων αξιωματούχων	Nov-13	ΥΔΜΗ Δ - ΜοΑΡ ΕΓ	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC	ΣΣ - Α Β	ΥΠ ΕΣ - Μο Ι
	Κώδικας συμπεριφοράς και δεοντολογίας των δημοσίων υπαλλήλων σύμφωνα με το διεθνή πρότυπα (πχ ΟΟΣΑ)	Κώδικες Δεοντολογικής Συμπεριφοράς κατά της διαφθοράς σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης	Jul-13	ΥΔΜΗ Δ - ΜοΑΡ ΕΓ	ΕΣ - NC			
	Ενίσχυση των «κύκλων της άμυνας»: οργανισμοί ελέγχου εντός των υπουργείων (επίπεδο 1), γενική επιθεώρηση (επίπεδο 2),	Παρακολούθησ η εφαρμογής και επίδρασης κωδίκων δεοντολογίας κατά της διαφθοράς σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης	Dec-13	ΥΔΜΗ Δ - ΜοΑΡ ΕΓ	ΕΣ - NC			

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

επιβολή του νόμου, δίωξη και δικαιοσύνη (επίπεδο 3), κοινοβούλιο (επίπεδο 4)	Εφαρμογή καλής διακυβέρνησης σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης	Dec-13	ΥΔΜΗ Δ - ΜοΑΡ ΕΓ	ΕΣ - NC			
Ολοκλήρωση νομοθετικού προγραμματισμού "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Έγκαιρη ψήφιση νομοθετικών ρυθμίσεων της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Dec-13	ΠτΒ - ΡΡ	ΕΣ - NC			
Κοινοβουλευτικές Εκθέσεις	Οι εκθέσεις του ΕΣ συζητούνται από ΒτΕ σε εξαμηνιαία βάση	Dec-13	ΠτΒ - ΡΡ	ΕΣ - NC			
Βελτίωση θεσμικής επίβλεψης και επιβολής στους ΟΤΑ	Θεσμική επίβλεψη και ενδυνάμωση λειτουργιών διαχείρισης των ΟΤΑ	Dec-15	ΥΠΕΣ - ΜοΙ	ΕΣ - NC			

Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Σταθερές πολιτικές δηλώσεις και δράσεις

Υιοθέτηση Κωδίκων Δεοντολογίας από την Βουλή και την Κυβέρνηση

Υιοθέτηση Κωδίκων Δεοντολογίας από όλους τους ΟΤΑ

Δημιουργία Γραφείου Διαφάνειας στη Βουλή

Ψήφιση νομοθετημάτων κατά της διαφθοράς

Ανάληψη δράσης από την Βουλή με βάση τις εκθέσεις του ΕΣ

Ψήφιση νομοθεσίας για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων

Επιδίωξη 2: Αυξημένη δημόσια απαίτηση για λογοδοσία και απόρριψη της Διαφθοράς (E2)

Αποτελεί πρόκληση για το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” η ενδυνάμωση και η κτήση της εμπιστοσύνης της κοινωνίας για τη μάχη κατά της διαφθοράς. Αυτή η παρέμβαση στοχεύει στην ενθάρρυνση της κοινής γνώμης να απαιτεί λογοδοσία και έγκυρη – έγκαιρη πληροφόρηση για περιπτώσεις διαφθοράς και την αντιμετώπισή τους.

A. Ανάλυση Στρατηγικής Επιδίωξης

Άξονες πολιτικής (A):

E2.A1. Ενίσχυση του αισθήματος της κοινωνίας για απαίτηση χρηστής διαχείρισης και λογοδοσίας

E2.A2. Ώθηση της κοινωνίας να αντιστέκεται και να προλαμβάνει τη διαφθορά

E2.A3. Ενδυνάμωση του πλαισίου συμμετοχής μη κρατικών φορέων

Αναμενόμενα αποτελέσματα:	Μετρήσιμα Αποτελέσματα:
<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη δημόσια εγρήγορση για δράσεις κατά της διαφθοράς • Αυξημένη δημόσια απαίτηση για πληροφόρηση 	<ul style="list-style-type: none"> • Συστηματικός δημόσιος απολογισμός για δράσεις κατά της διαφθοράς • Προγράμματα παρακολούθησης από την κοινωνία των δαπανών σε όλους τους ΟΤΑ • Τακτική και συστηματική ανάλυση της κοινής γνώμης • Συστηματική επιβολή κριτηρίων στην αποθήκευση πληροφοριών • Δημόσια εγρήγορση και εκπαιδευτικά/επιμορφωτικά προγράμματα μέσω των υπηρεσιών και των ΜΜΕ

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας:

- Δημόσια πίστη και εμπιστοσύνη στις δράσεις της κυβέρνησης κατά της διαφθοράς
- Δημόσια επιθυμία για συμμετοχή στις εκστρατείες κατά της διαφθοράς

Β. Χρονοστοχοδιάγραμμα

Άξονας πολιτικής	Στόχος	Ενέργειες	Προθεσμία	Υπεύθυνος				
E2.A1. Ενίσχυση του αισθήματος της κοινωνίας για απαίτηση χρηστής διαχείρισης και λογοδοσίας	Ενίσχυση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανόμενης της ενδυνάμωσης των πολιτών	Δημοσιοποίηση ενημέρωσης για τα δικαιώματα των πολιτών. Εκθέσεις επιδράσεων	Dec-14	ΥΔΜΗΔ - MoARE G	ΕΣ - NC			
		Εξαμηνιαία δημοσκόπηση κοινής γνώμης και εθνική έρευνα ακεραιότητας κάθε χρόνο	Jul-14	ΓΓΔΑΔ - GST	ΕΣ - NC	ΣΣ - AB		
	Ενίσχυση πληροφόρησης για λογοδοσία και για δράσεις κατά της διαφθοράς	Έρευνα και δημιουργία πειραματικών κοινωνικών προγραμμάτων λογοδοσίας	Dec-13	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC	ΣΣ - AB		
	Κοινωνικός απολογισμός για την αποδοτικότητα των δημόσιων υπηρεσιών	Εξαμηνιαίες εκθέσεις προόδου κατά της διαφθοράς	Jul-14	ΥΔΜΗΔ - MoARE G	ΕΣ - NC	ΟΤΑ		
E2.A2. Ώθηση της κοινωνίας να αντιστέκεται και να προλαμβάνει τη διαφθορά	Αύξηση εμπλοκής του κοινού στα θέματα κατά της διαφθοράς	Καθιέρωση ετήσιας εκστρατείας ενάντια στη διαφθορά που θα προωθεί τη συμμετοχή του κοινού, την εγρήγορση και το αίσθημα κοινοκτημοσύνης της διαφάνειας	Oct-13	ΣΣ - AB	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC		
		Αυξημένη εθνική συναίνεση για προώθηση αξιών με βάση αρχές	Προσδιορισμός εθνικών αξιών και προώθησή τους ως πυρήνα συμπεριφοράς της κοινωνίας	Dec-13	ΕΣ			

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

	ακεραιότητας							
	Χρήση βραβείων κινήτρων για τον εντοπισμό καινοτόμων λύσεων για τη μείωση της διαφθοράς	Καθιέρωση ετήσιας εθνικής απονομής βραβείων αναγνώρισης της ακεραιότητας και επιβράβευσης της καλής υπηρεσίας	Dec-14	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC			
	Αυξημένη εγρήγορση για ακεραιότητα μεταξύ των νέων ανθρώπων	Υλοποίηση προγραμμάτων για την ακεραιότητα και προώθηση τους μεταξύ των νέων ανθρώπων	Dec-15	ΣΣ - AB	ΕΣ - NC			
	Αυξημένη ανταπόκριση από άτομα και φορείς στη συμμόρφωση με πρότυπα και κώδικες δεοντολογικής συμπεριφοράς	Προώθηση δημιουργίας και εφαρμογής κωδικών δεοντολογίας και σε μη κρατικούς φορείς και οργανισμούς	Dec-13	ΣΣ - AB	ΕΣ - NC			
Ε2.Α3. Ενδυνάμωση του πλαισίου συμμετοχής μη κρατικών φορέων	Σχεδιασμός και Εφαρμογή τριετούς Συνέργειας Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα Ενάντια στη Διαφθορά (ΣΔΙΤΕΔ)	Κατάρτιση Λεπτομερούς Σχεδίου Δράσης	May-13	ΣΣ - AB	ΕΣ - NC			
	Εφαρμογή τριετούς σχεδίου ΣΔΙΤΕΔ	Τριετές σχέδιο σε λειτουργία. Ανάληψη κοινών δράσεων για ανάπτυξη δυνατοτήτων, έρευνα, πολιτικές και συνηγορία	Dec-13	ΣΣ - AB	ΕΣ - NC			

	<p>Δημιουργία αυξημένης κοινωνικής υποστήριξης συμπεριλαμβανόμενων τρόπων που τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης μπορούν να διαδραματίσουν ένα ρόλο στην αντιμετώπιση της διαφθοράς</p>	<p>Ανάμειξη του ιδιωτικού τομέα και των ΜΜΕ ως κύριων συμμετεχόντων στον αγώνα κατά της διαφθοράς</p>	<p>Dec-14</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΣΕ - CC</p>		
	<p>Αυξημένη συνεργασία μεταξύ πολιτειακών και μη συμμετεχόντων</p>	<p>Ώθηση της ανάπτυξης της ιδέας και λειτουργίας συνεργασιών δημόσιου ιδιωτικού φορέα για την αύξηση χρηστής διαχείρισης, την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών και τη λογοδοσία</p>	<p>Dec-15</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΥΠΕ Σ - Μοι</p>	<p>ΣΣ - ΑΒ</p>	
	<p>Ετήσια αξιολόγηση εφαρμογής της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ" και των κοινών δράσεων ΣΔΙΤΕΔ</p>	<p>Διεξαγωγή ετήσιων συμβουλευτικών συνεδρίων για αναθεώρηση των ΣΔΙΤΕΔ και της συνολικής εφαρμογής της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"</p>	<p>Dec-13</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>ΣΣ - AB</p>	

Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Εγρήγορη της κοινωνίας για τις κυβερνητικές δράσεις κατά της διαφθοράς

Εφαρμογή σχεδίων ΣΔΙΤΕΔ σε όλους τους τομείς αυξημένης διαφθοράς

Ανάληψη κοινών δράσεων με όλους τους μη κρατικούς φορείς κατά της διαφθοράς

Ολοκληρωμένες ετήσιες αναφορές

Επιδίωξη 3: Αποτελεσματική επιβολή μέτρων κατά της διαφθοράς (Ε3)

Η αρχή πρέπει να γίνει με την αυστηροποίηση της εφαρμογής της τιμωρίας σε νομικό και διοικητικό επίπεδο, καθώς επί του παρόντος υπάρχουν ενδείξεις ότι οι τιμωρίες είτε είναι μικρές είτε εφαρμόζονται μερικώς και αναποτελεσματικά.

Η κατάσταση αυτή πρέπει να αντιστραφεί το συντομότερο δυνατόν καθώς η διαφθορά δεν παραμένει ακίνητη. Εξελίσσεται και ανοίγει νέους δρόμους όταν οι Αρχές βελτιώνουν τα παλαιά συστήματα. Για αυτό είναι θεμελιώδους σημασίας το δικαστικό και το νομοθετικό σύστημα να εξελίσσονται διαρκώς και να δρουν με ταχύτητα, ώστε να προλαμβάνουν τις νέες προκλήσεις που τίθενται από τη διαφθορά.

Επιπλέον, η πολιτεία και όλα τα όργανά της πρέπει να λειτουργήσουν συντεταγμένα προβαίνοντας στην ανάπτυξη νέων δομών όπου απαιτείται και ολόκληρη η εθνική προσπάθεια ενάντια στη διαφθορά να έχει ενιαίο βηματισμό, με συντονισμό όλως των προσπαθειών, κάτω από την ίδια ομπρέλα.

A. Ανάλυση Στρατηγικής Επιδίωξης

Άξονες πολιτικής (A):

E3.A1. Ενδυνάμωση νομοθετικού, δικαστικού και ελεγκτικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς

E3.A2. Αύξηση της δημόσιας εμπιστοσύνης για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των δράσεων κατά της διαφθοράς

E3.A3. Ενίσχυση της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα και υποχρεώσεις

Αναμενόμενα αποτελέσματα:	Μετρήσιμα Αποτελέσματα:
<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της δημόσιας εμπιστοσύνης για τη δράση της κυβέρνησης κατά της διαφθοράς • Αύξηση περιπτώσεων καταδίκης • Αύξηση τοπικών και περιφερειακών συνεργασιών ενάντια στη διαφθορά 	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση δημόσιας πληροφόρησης • Ανάληψη τακτικών νομοθετικών αναθεωρήσεων • Αξιολόγηση επίδρασης της νομοθεσίας • Δομές εσωτερικού ελέγχου παντού σε όλα τα υπουργεία, διευθύνσεις, υπηρεσίες, ΟΤΑ • Συμμόρφωση με υποχρεώσεις/ συστάσεις ΟΗΕ, GRECO, OECD • Ανάθεση συντονισμού του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς • Δημιουργία και λειτουργία Δομής διακυβέρνησης κατά της διαφθοράς • Διασύνδεση των δράσεων του παρόντος Σχεδίου Δράσης, με άλλες δράσεις κατά της διαφθοράς υπουργείων, υπηρεσιών, φορέων και επιχειρήσεων • Συμμόρφωση με τις μνημονιακές υποχρεώσεις κατά της διαφθοράς

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας:

- Διαθέσιμοι πόροι για την εφαρμογή
- Συνεργασία και βοήθεια από τους ενεργά συμμετέχοντες
- Κυβερνητική και Κοινοβουλευτική υποστήριξη

Β. Χρονοστοχοδιάγραμμα

Άξονας πολιτικής	Στόχος	Ενέργειες	Προθεσμία	Υπεύθυνος				
Ε3.Α1. Ενδυνάμωση νομοθετικού, δικαστικού και ελεγκτικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς	Βελτίωση της ποινικής νομοθεσίας και ποινικής διαδικασίας σχετικά με τις παραβάσεις που σχετίζονται με τη διαφθορά και με τα αδικήματα των δημοσίων υπαλλήλων, συμπεριλαμβανόμενων των πτυχών που σχετίζονται με την ασυλία των μελών του κοινοβουλίου και της κυβέρνησης	Ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή εν λειτουργία	Jun-13	ΥΔΔΑΔ - ΜοJ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑΔ - GST		
	Διαδικασίες για την παροχή και αποδοχή δώρων	Ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή εν λειτουργία	Jun-13	ΥΔΔΑΔ - ΜοJ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑΔ - GST		
	Ενδυνάμωση του πλαισίου προστασίας των καταγγελλόντων περιστατικά διαφθοράς	Ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή εν λειτουργία	Jun-13	ΣΕ - CC	ΕΣ - NC	ΣΣ - AB		
	Διευθέτηση και παρακολούθηση της σύγκρουσης συμφερόντων	Ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή εν λειτουργία	Jun-13	ΥΔΔΑΔ - ΜοJ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑΔ - GST		

<p>Βελτίωση των χρονοδιαγραμμάτων για την επίτευξη της δικαιοσύνης, τόσο από την άποψη της διάρκειας των διαδικασιών όσο και των διατάξεων για τους περιορισμούς δίνοντας προτεραιότητα στις υποθέσεις διαφθοράς που αφορούν δημόσιους υπαλλήλους και τους υπαλλήλους των δικαστηρίων</p>	<p>Θεσμοθέτηση Εισαγγελέων κατά της διαφθοράς</p>	<p>Mar-13</p>	<p>ΥΔΔΑΔ - ΜοJ</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΓΓΔΑΔ - GST</p>		
<p>Ενίσχυση του διοικητικού νομικού πλαισίου για την βελτίωση αντιμετώπισης και ποινικοποίησης των υποθέσεων διαφθοράς</p>	<p>Θεσμοθέτηση Εισαγγελέων κατά της διαφθοράς</p>	<p>Jul-13</p>	<p>ΥΔΔΑΔ - ΜοJ</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΓΓΔΑΔ - GST</p>		
<p>Διερεύνηση σχετικά με την πρόσφατη απόσυρση του δικαιώματος του Γενικού Επιθεωρητή να εφεσιβάλλει πειθαρχικές αποφάσεις όταν η υπόθεση δεν κινήθηκε από τον Γενικό Επιθεωρητή</p>	<p>Θα αποφασιστεί μετά τον ορισμό του εθνικού συντονιστή</p>	<p>May-13</p>	<p>ΥΔΔΑΔ - ΜοJ</p>	<p>ΕΣ - NC</p>			

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Υποχρέωση των υπουργείων και των υπηρεσιών να ανταποκριθούν στις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που διατυπώνονται από τα σώματα επιθεώρησης και τον Συνήγορο του Πολίτη	Λήψη μέτρων ώστε να υποχρεωθούν όλοι οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης να ανταποκρίνονται στις παρατηρήσεις και συστάσεις που γίνονται από τα σώματα επιθεώρησης και τον στο	Sep-13	ΥΔΔΑΔ - MoJ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑΔ - GST		
Περιοδική εναρμόνιση της νομοθεσίας κατά της διαφθοράς με τα διεθνή πρότυπα και συστάσεις συμμόρφωσης στη βάση των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας	Τακτική αναθεώρηση και ενίσχυση των διατάξεων και της νομοθεσίας για τη θωράκισή της κατά της διαφθοράς	Apr-13	ΥΔΔΑΔ - MoJ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑΔ - GST		
Χαρτογράφηση συνολικών και επιμέρους ευθυνών στο δίκτυο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, για να αποφευχθεί η αλληλοεπικάλυψη	Κατάρτιση μητρώου φορέων καταπολέμησης διαφθοράς και λεπτομερής χαρτογράφηση αρμοδιοτήτων	Apr-13	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC			
Έλεγχος της επίδρασης της νομοθεσίας κατά της διαφθοράς στα μέτρα επιβολής	Ετήσια ανάλυση όλων των διώξεων για διαφθορά. Ετήσια ανάλυση της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας	Jul-13	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC			

<p>Εξερεύνηση σχετικά με την ενίσχυση των μηχανισμών για την αποκάλυψη και την επαλήθευση των περιουσιακών στοιχείων για όλες τις κατηγορίες των δημοσίων υπαλλήλων, συμπεριλαμβανόμενων των αιρετών αξιωματούχων</p>	<p>Προετοιμασία πλαισίου ενδυνάμωσης της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων</p>	<p>Jul-13</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΣΕ - CC</p>			
<p>Ενίσχυση των μηχανισμών για την ανάκτηση των περιουσιακών στοιχείων</p>	<p>Νέο εργαλείο / μηχανισμός ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων</p>	<p>Oct-13</p>	<p>ΣΣ - AB</p>	<p>ΣΕ - CC</p>			
<p>Προετοιμασία και παρουσίαση βελτίωσης μεθόδων κατά της διαφθοράς</p>	<p>Προσδιορισμός και εφαρμογή μέτρων τεχνικής βελτίωσης των ερευνών διαφθοράς</p>	<p>Jul-15</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>ΕΣ - NC</p>			
<p>Ενίσχυση της ικανότητας μεταξύ των εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου και επιβολής του νόμου, με σκοπό να βελτιωθεί το ποσοστό κοινοποιήσεων για αδικήματα διαφθοράς ή αδικαιολόγητη πλούτο</p>	<p>Εφαρμογή προτύπων αποθήκευσης, διαχείρισης και αρχειοθέτησης πληροφοριών</p>	<p>Dec-13</p>	<p>ΥΔΜΗΔ - MoAREG</p>	<p>ΕΣ - NC</p>			

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

	Ενίσχυση της χρήσης διοικητικής δράσης ως μηχανισμού βελτίωσης του συνδυασμού ποινών/πρόληψης	Πιο αποτελεσματική ή χρήση των διοικητικών ποινών. Ελάφρυνση πίεσης του δικαστικού συστήματος	Dec-14	ΥΠΕΣ - ΜοΙ	ΕΣ - ΝC	ΥΔΜΗΔ - ΜοΑREG	ΣΕ - CC
	Εισαγωγή μεθοδολογίας θωράκισης κατά της διαφθοράς. Βελτίωση του νομικού πλαισίου των διαδικασιών δίωξης.	Έναρξη συνηνοήσεων με τους εμπλεκόμενους για τον αποτελεσματικό συντονισμό των νομοθετικών πρωτοβουλιών	Jul-13	ΥΔΔΑΔ - ΜοΙ	ΕΣ - ΝC	ΣΕ - CC	
Ε3.Α2. Αύξηση της δημόσιας εμπιστοσύνης για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των δράσεων κατά της διαφθοράς	Ενίσχυση του συντονισμού μέσω ενός Εθνικού Συντονιστή, που θα υποστηρίζεται και θα συμβουλευεται από Δομές Λειτουργίας και Διακυβέρνησης	Εθνικός συντονισμός των δράσεων κατά της διαφθοράς . Σύσταση και έναρξη λειτουργίας της δομής διακυβέρνησης για το συντονισμό των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς, μέσω Εθνικού Συντονιστή	Apr-13	Πρωθυπουργός - ΡΜ			

	Βελτίωση ενημέρωσης της κοινωνίας	Διενέργεια τακτικών δημόσιων συνεντεύξεων τύπου για τη διαχείριση υποθέσεων και την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (διοικητική και ποινική)	Jan-14	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC			
Ε3.Α3. Ενίσχυση συμμόρφωσης με διεθνή πρότυπα και υποχρεώσεις	Ανάπτυξη πληροφοριακού υλικού για τη νομοθεσία και τους κανόνες κατά της διαφθοράς- // - Development of user friendly information on anti-Corruption legislation and regulation for public distribution	Έντυπα δημόσιας πληροφόρησης- // - Public Information documents	Jul-13	ΣΣ - AB	ΣΕ - CC	ΕΣ - NC		
	Ρύθμιση εκκρεμοτήτων συμμόρφωσης της Ελλάδας με όλους τους Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Οργανισμούς και βήματα για να μειωθεί το χάσμα	Ανάλυση χάσματος - Ολοκλήρωση αυτοαξιολόγησης - Ετήσια αξιολόγηση απόδοσης	Dec-13	ΕΣ - NC	ΣΕ - CC	ΓΓΔΑΔ - GST	ΥΠ ΕΣ - Mo I	
	Έναρξη κοινών νομικών πρωτοβουλιών με χώρες με κοινά προβλήματα	Ανάπτυξη κοινών νομικών πρωτοβουλιών	Dec-13	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑΔ - GST	ΥΠΕΞ - MoFA		

	<p>Ενεργός συμμετοχή των επιτροπών / ομάδων καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και συμπερίληψη ως παράρτημα σχετικών μέτρων, όπως έχει ήδη συμφωνηθεί στο Χάρτη για την καταπολέμηση ξεπλύματος χρήματος</p>	<p>Αυξημένη εναρμόνιση με τις ρυθμίσεις για το ξέπλυμα χρήματος και τη φοροδιαφυγή</p>	<p>May-13</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>ΥΠΟΙΚ - MoF</p>	<p>ΥΠ ΕΣ - Mo I</p>
--	--	--	---------------	----------------	----------------	--------------------	---------------------

Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Ψήφιση της νομοθεσίας

Λειτουργία δομών εσωτερικού ελέγχου διαφάνειας στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης

Πλήρης συμμόρφωσης της Ελλάδας με διεθνείς υποχρεώσεις εντός της περιόδου της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"

Ανάπτυξη κοινών νομικών πρωτοβουλιών για αλληλοβοήθεια με τουλάχιστον έξι άλλες χώρες

Χρόνος που απαιτήθηκε για τη μείωση των υποθέσεων διαφθοράς κατά 50%

Επιδίωξη 4: Αυξημένη συμμόρφωση σε κανόνες χρηστής διοίκησης και ενισχυμένη λογοδοσία από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς (Ε4)

Η μεταρρύθμιση στο Δημόσιο παραμένει ένα κεντρικό ζήτημα της πολιτικής κατά της διαφθοράς επειδή ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνει χώρα η δημόσια διοίκηση δημιουργεί το περιβάλλον στο οποίο εγκαθιδρύεται η διαφθορά. Η αλληλεπίδραση δημόσιου-ιδιωτικού τομέα πρέπει να υποστηρίξει τη μεταρρύθμιση σε κάθε ευκαιρία αναπτύσσοντας δράσεις κατά της διαφθοράς που να διαπερνούν όλους τους τομείς.

A. Ανάλυση Στρατηγικής Επιδίωξης**Άξονες πολιτικής (A):**

E4.A1. Ενδυνάμωση συμμόρφωσης με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο

E4.A2. Αναθεώρηση και ενημέρωση συστημάτων, διαδικασιών και θεσμικών συμπεριφορών που παρακωλύουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τη λογοδοσία

E4.A3. Έλεγχος συμμόρφωσης με καθιερωμένα πρότυπα λογοδοσίας

E4.A4. Ενίσχυση των επαγγελματικών προτύπων σε όλους τους φορείς και τις υπηρεσίες του δημοσίου

Αναμενόμενα αποτελέσματα:	Μετρήσιμα Αποτελέσματα:
<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη λογοδοσία σε όλα τα υπουργεία, διευθύνσεις υπηρεσίες • Βελτίωση δημόσιας εμπιστοσύνης στις κυβερνητικές δράσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς • Εφαρμογή ετήσιων ολοκληρωμένων κύκλων λογοδοσίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση κινδύνων και τρόπων καταπολέμησης διαφθοράς και ετήσιες εκθέσεις από όλους τους φορείς και όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων και των ΟΤΑ • Στοχευμένη εκπαίδευση προσωπικού μεσαίου επιπέδου σε όλους τους τομείς • Σταθερή υλοποίηση των συστάσεων των εκθέσεων κατά της διαφθοράς • Βελτιωμένα πρότυπα αποθήκευσης πληροφοριών • Αξιολόγηση του τρόπου καταπολέμησης της διαφθοράς και της απάτης που συνδέονται ειδικά με τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ με στόχο τη βελτίωση των ελληνικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. • Ετήσιες εκθέσεις λογοδοσίας από όλα τα υπουργεία, διευθύνσεις, υπηρεσίες, ΟΤΑ και φορείς αυτών • Ετήσια αξιολόγηση επιπέδου λογοδοσίας

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας:

- Πολιτική και Διοικητική δέσμευση επιβολής αυξημένης λογοδοσίας
- Ενεργή προώθηση βελτιωμένων προτύπων λογοδοσίας
- Λήψη σοβαρά υπόψιν της μεταρρύθμισης των δημόσιων υπηρεσιών

Β. Χρονοστοχοδιάγραμμα

Άξονας πολιτικής	Στόχος	Ενέργειες	Προθεσμία	Υπεύθυνος				
				ΥΠΕ Σ - ΜοΙ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑ Δ - GST		
Ε4.Α1. Ενδυνάμωση συμμόρφωσης με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο	Έμφαση στις ιδιαίτερες ανάγκες σε θέματα υψηλού κινδύνου και τους τομείς που φαίνεται να είναι ευάλωτοι στη διαφθορά, όπως φορολογικές διοικήσεις, εθνικές υπηρεσίες υγείας, δημόσια έργα, (στρατιωτικές) προμήθειες και συμβάσεις, επιχειρηματικά κρατικά δάνεια και τοπική αυτοδιοίκηση, και καθορίζει τα πρότυπα και τις αρχές επί των οποίων οι ειδικές υπηρεσίες / φορείς θα πρέπει να βασίζονται τις δικές τους προσπάθειες για την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς για τις δικές τους δραστηριότητες. Για τον εντοπισμό των τομέων υψηλού κινδύνου και για τους σκοπούς της διατήρησης της σχετικής ενημέρωσης θα πρέπει να υπάρχει μια σαφής στρατηγική αξιολόγησης του κινδύνου	Ετήσια αναφορά των σχεδίων δράσης σε όλους τους τομείς και τις περιοχές	Dec-13	ΥΠΕ Σ - ΜοΙ	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑ Δ - GST		
		Ολοκληρωμένη εικόνα της διαφθοράς ανά θεσμό (συμπεριλ. των ΟΤΑ) και των προτεινόμενων προγραμμάτων εξυγίανσης	Jun-13	ΥΠΕ Σ - ΜοΙ	ΕΣ - NC	ΥΔΜ ΗΔ - ΜοΑ REG	ΥΠ ΟΙΚ - Μο F	

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

<p>Εκτίμηση κινδύνου ανά συγκεκριμένο τομέα και κατανόηση των θεμάτων της διαφθοράς για ορισμένους επιμέρους τομείς, υπηρεσίες και λειτουργίες. Αυτή θα αποτελέσει τη βάση για συγκεκριμένες δράσεις κατά της διαφθοράς που ενώ μεμονωμένα λίγα μπορούν να προσθέσουν, στο σύνολό τους μπορούν να συμβάλουν σε σημαντική πρόοδο</p>	<p>Προσδιορισμός και αναφορά τομέων υψηλού κινδύνου διαφθοράς μέσα στο κράτος και δημιουργία πλαισίου επιμέρους πολιτικών και σχεδίων δράσεων για την αντιμετώπισή της</p>	<p>Jul-13</p>	<p>ΣΣ - AB</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΥΔΜ ΗΔ - ΜοΑ REG</p>	<p>ΥΠ ΕΣ - Μο Ι</p>	<p>ΣΕ - CC</p>
<p>Ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μονάδων εσωτερικού ελέγχου / τμημάτων και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των πειθαρχικών διαδικασιών και την τελική έκβασή τους</p>	<p>Δημιουργία πυρήνων κατά της διαφθοράς σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης</p>	<p>Dec-13</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΥΠΕΣ - ΜοΙ</p>			
<p>Εισαγωγή των δημοσίων υπαλλήλων και των δοκιμασιών ακεραιότητας</p>	<p>Διάθεση οδηγίων και σεμιναρίων κατά της διαφθοράς για νεοεισερχόμενους και μεσαίου βαθμού υπαλλήλους στις υπηρεσίες και φορείς της Γενικής Κυβέρνησης</p>	<p>Dec-13</p>	<p>ΥΠΕ Σ - ΜοΙ</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>ΓΓΔΑ Δ - GST</p>	<p>ΥΔ ΜΗ Δ - Μο AR EG</p>	

“ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” – Εθνικό Σχέδιο κατά της διαφθοράς

	Υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη διαφθορά από δημόσιους αξιωματούχους	Ετήσιες εκθέσεις υφιστάμενης κατάστασης για τη λογοδοσία και θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς	Dec-14	ΕΣ - NC	ΥΠΕΣ - ΜοΙ			
E4.A2. Αναθεώρηση και αναβάθμιση συστημάτων, διαδικασιών και θεσμικών συμπεριφορών που εμποδίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τη λογοδοσία	Αξιολόγηση καταπολέμησης της διαφθοράς και της απάτης που συνδέονται ειδικά με τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ με στόχο τη βελτίωση των ελληνικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου	Αναζήτηση τρόπων και μεθόδων βελτίωσης των ελληνικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου καταπολέμησης της διαφθοράς και της απάτης που συνδέονται ειδικά με τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ	Dec-13	ΣΕ - CC	ΣΣ - AB	OLA F		
	Διερεύνηση των αιτιών για την ελλιπή εφαρμογή των οδηγιών ΕΣ/ΣΕ και συστάσεις για την επίλυση αυτών των ζητημάτων	Νομικές και κανονιστικές αλλαγές ώστε να βεβαιωθεί η επιβολή των διορθωτικών μέτρων που προκύπτουν από τις ετήσιες εκθέσεις	Dec-13	ΣΕ - CC	ΕΣ - NC	ΓΓΔΑ Δ - GST		
E4.A3. Έλεγχος συμμόρφωσης με καθιερωμένα πρότυπα λογοδοσίας	Ενίσχυση της αξιοποίησης των αρχείων από φορείς, υπηρεσίες και ΟΤΑ ως μέτρο- σύμμαχο της λογοδοσίας	Επιβολή των κανονισμών	Jul-15	ΥΔΜ ΗΔ - Μο ARE G	ΕΣ - NC	ΥΠΕ Σ - ΜοΙ		
	Αξιολόγηση συμμόρφωσης ΟΤΑ, υπηρεσιών και φορέων με καθιερωμένα πρότυπα απαιτήσεων δεοντολογίας	Ετήσιες εκθέσεις προόδου συμμόρφωσης	Dec-13	ΥΔΜ ΗΔ - Μο ARE G	ΕΣ - NC	ΥΠΕ Σ - ΜοΙ		

	Έλεγχος των εκθέσεων που κατατίθενται στη ΒτΕ για τις δράσεις αναλήφθηκαν από Κυβέρνηση και ΟΤΑ σε υποθέσεις διαφθοράς	Ετήσια έκθεση για τις δράσεις αναλήφθηκαν από Κυβέρνηση και ΟΤΑ σε υποθέσεις διαφθοράς	Dec-13	ΕΣ - NC	ΒτΕ - ΗΡ			
	Έρευνα και προτάσεις για την ενσωμάτωση των απαιτήσεων ακεραιότητας/ λογοδοσίας στους προϋπολογισμούς των φορέων του κράτους	Ετήσιες εκθέσεις αυξημένης λογοδοσίας	Jul-13	ΕΣ - NC	ΥΠΕΣ - ΜοΙ			
Ε4.Α4. Ενίσχυση των επαγγελματικών προτύπων σε όλους τους φορείς και τις υπηρεσίες του δημοσίου	Εστίαση στην απόδοση και στη λογοδοσία στις δημόσιες υπηρεσίες στα πλαίσια του προγράμματος αναμόρφωσης των δημοσίων υπηρεσιών	Περισσότερο αποτελεσματική και αξιόπιστη παροχή δημόσιων υπηρεσιών	Dec-14	ΥΠΕ Σ - ΜοΙ	ΕΣ - NC			
	Διαμόρφωση της δημόσιας αντιμετώπισης για τα θέματα της λογοδοσίας και της παροχής κάθε είδους υπηρεσιών	Αυξημένη γνώση της επιρροής του επαγγελματισμού στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών	Dec-15	ΥΔΜ ΗΔ - Μο ΑΡΕ Γ	ΕΣ - NC	ΥΠΕ Σ - ΜοΙ		

Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Αναφορές περιστατικών διαφθοράς από φορείς, υπηρεσίες και ΟΤΑ

Ανάληψη επιμέρους/τομεακών δράσεων κατά της διαφθοράς

Εντοπισμός περιοχών υψηλής επικινδυνότητας για ανάπτυξη διαφθοράς

Ετήσιες εκθέσεις για θέματα ακεραιότητας / λογοδοσίας

Αξιολόγηση ακεραιότητας δημοσίων φορέων (Εθνική Έρευνα Ακεραιότητας)

Υλοποίηση της μεταρρύθμισης του δημοσίου τομέα

Επιδίωξη 5: Αυξημένη εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς (Ε5)

Ο στόχος αυτός επιδιώκει να στηρίξει την ανάπτυξη της συνολικής δυνατότητας για στρατηγική εφαρμογή και την οικοδόμηση της ικανότητας των φορέων να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται τις δράσεις τους κατά τον τρόπο που θα έχουν τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα.

Επιπλέον, δίνει μέγιστη προτεραιότητα στην καταπολέμηση της διαφθοράς σε τομείς υψηλού κινδύνου, που αφορούν σημαντικά και εθνικής σημασίας θέματα, υψηλής οικονομικής σπουδαιότητας.

A. Ανάλυση Στρατηγικής Επιδίωξης

Άξονες πολιτικής (A):

E5.A1. Ενίσχυση των θεσμικών δυνατοτήτων, των προτύπων και του προγραμματισμού

E5.A2. Ενδυνάμωση του σχεδιασμού, συντονισμού και εφαρμογής σχεδίων κατά της διαφθοράς

E5.A3. Έναρξη συστήματος παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς

Αναμενόμενα αποτελέσματα:	Μετρήσιμα Αποτελέσματα:
<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη στρατηγική και επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς • Ενίσχυση καταπολέμησης της διαφθοράς σε τομείς υψηλού κινδύνου, που αφορούν σημαντικά και εθνικής σημασίας θέματα, υψηλής οικονομικής σπουδαιότητας • Αυξημένη δημόσια εμπιστοσύνη στη λειτουργία των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς	<ul style="list-style-type: none"> • Συμφωνημένη πολιτική μεταξύ των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς για τη διαχείριση των πληροφοριών, επιμόρφωση, πόρους και ανάληψη ρόλων • Ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων και πόρων για την επιβολή του νόμου για τη δραστική διερεύνηση και δίωξη της διαφθοράς και των αδικημάτων που σχετίζονται με οικονομικά εγκλήματα. • Συντονισμός των ερευνών σε περιοχές και τους τομείς που φαίνεται να είναι ευάλωτοι στη διαφθορά, όπως φορολογικές διοικήσεις, εθνικές υπηρεσίες υγείας, δημόσια έργα, (στρατιωτικές) προμήθειες και συμβάσεις, επιχειρηματικά κρατικά δάνεια και τοπική αυτοδιοίκηση • Ανάπτυξη στρατηγικής αξιολόγησης του κινδύνου διαφθοράς • Ανάληψη ερευνητικού προγράμματος κατά της διαφθοράς • Συμφωνία των φορέων καταπολέμησης για το πλαίσιο του συντονισμού των ενεργειών
Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας: <ul style="list-style-type: none"> • Επιθυμία των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς να συνεργαστούν και να διαθέσουν χρόνο και πόρους • Διαθέσιμοι πόροι	

Β. Χρονοστοχοδιάγραμμα

Άξονας πολιτικής	Στόχος	Ενέργειες	Προθεσμία	Υπεύθυνος			
E5.A1. Ενδυνάμωση του σχεδιασμού, συντονισμού και εφαρμογής σχεδίων κατά της διαφθοράς	<p>Ανάπτυξη εκπαιδευτικών πολιτικών με μακροχρόνια στόχευση στο στρατηγικό σχεδιασμό και τις δυνατότητες καταπολέμησης της διαφθοράς</p>	<p>Υλοποίηση κοινών εκπαιδευτικών δράσεων και ανταλλαγή μεθόδων μεταξύ των φορέων καταπολέμησης που συμμετέχουν στη ΣΕ</p>	<p>Sep-13</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>E Σ - N C</p>	<p>Σ Σ - A B</p>	<p>ΥΔΜΗ Δ - ΜοΑΡ ΕΓ</p>
	<p>Εκπαίδευση του προσωπικού του Γενικού Επιθεωρητή και του γραφείου του γενικού επιτρόπου του κράτους, των σωμάτων ελέγχου των υπουργείων, του ΣΔΟΕ, της Οικονομικής Αστυνομίας, των οικονομικών εισαγγελέων και των ΜΧΠ στις έρευνες για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Εκπαίδευση των δικαστών θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη</p>	<p>Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποτελείται από τρία επίπεδα. Ένα γενικό επίπεδο δεξιοτήτων για να προκαλέσει αναγνώριση των ικανοτήτων των ερευνητών για μεγαλύτερες ομάδες.</p>	<p>Aug-13</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>E Σ - N C</p>	<p>Σ Σ - A B</p>	
		<p>Το δεύτερο επίπεδο αποτελείται από σε βάθος εκπαίδευση για μικρότερες ομάδες ειδικών οικονομικών ερευνητών, συμπεριλαμβανομένων ειδικών θεμάτων, μεθόδων και τεχνικών που μπορεί να είναι διαφορετικές ανά οργάνωση</p>	<p>Aug-13</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>E Σ - N C</p>	<p>Σ Σ - A B</p>	

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

	Το τρίτο επίπεδο αποτελείται από την κατάρτιση στην εργασία για επιλεγμένους επαγγελματίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα και με τις τρέχουσες έρευνες.	Aug-13	ΣΕ - CC	E Σ - N C	Σ Σ - A B		
Ανάληψη οικονομοτεχνικής μελέτης για ανθρώπινους και υλικούς πόρους των φορέων καταπολέμησης ώστε να διαπιστωθούν οι πραγματικές ανάγκες και να βοηθηθεί ο μελλοντικός προγραμματισμός διάθεσης πόρων	Μελέτη καταγραφής, σχεδιασμού και διάθεσης πόρων	Jul-13	ΣΕ - CC	E Σ - N C	Σ Σ - A B		
Βελτίωση της διάθεσης των ανθρώπινων, οικονομικών και υλικών πόρων και δυνατοτήτων	Βελτιωμένη δυνατότητα σχεδιασμού και διαχείρισης διάθεσης οικονομικών, υλικών και ανθρώπινων πόρων	Dec-14	ΕΣ - NC	Σ E - C C			

	<p>Μια κεντρική θέση / μονάδα, όπου οι εκθέσεις για τη διαφθορά θα μπορούσαν να λαμβάνονται και να αναλύονται. Για αναφορές για ύποπτες συναλλαγές που σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος που συνδέεται με τη διαφθορά από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αυτή είναι σαφώς η ΜΧΠ. Για την υποβολή εκθέσεων μεταξύ αρχών (επιθεώρησης και έρευνας) θα ήταν χρήσιμο να εξετασθεί ομαδοποίηση των πληροφοριών. Ο εθνικός συντονιστής ή ένας ανεξάρτητος οργανισμός κατά της διαφθοράς θα μπορούσε να αποτελεί μια τέτοια θέση</p>	<p>Θα αποφασιστεί από τον εθνικό συντονιστή μετά τον ορισμό του</p>	<p>Apr-13</p>	<p>Πρωθυπουργός - ΡΜ</p>	<p>Ε Σ - Ν C</p>			
	<p><i>Εξερεύνηση σχετικά με τις δυνατότητες για πρόσβαση στη φορολογική πλατφόρμα ελέγχου Elenxis των οργανισμών που εμπλέκονται στο δίκτυο για την καταπολέμηση της διαφθοράς.</i></p>	<p>Θα αποφασιστεί από τον εθνικό συντονιστή μετά τον ορισμό του</p>	<p>May-13</p>	<p>Πρωθυπουργός - ΡΜ</p>	<p>Ε Σ - Ν C</p>			

<p>Σύνταξη τυπολογίων σχετικά με τη σχέση μεταξύ διαφθοράς και του ξεπλύματος χρημάτων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εκθέσεων οικονομικής δράσης σχετικά με το ξέπλυμα εσόδων από διαφθορά, και των ενδείξεων κόκκινης σημαίας. Εξερεύνηση και συμβουλές σχετικά με τον καλύτερο τρόπο για να δημιουργηθεί ένα κεντρικό μητρώο τραπεζικών λογαριασμών, το οποίο είναι ιδιαίτερα ευεργετικό για την υποστήριξη της επιβολής του νόμου και δημιουργεί οφέλη για την αποτελεσματικότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ενίσχυση της ανατροφοδότηση που δίνεται από τη ΜΧΠ από τη διερεύνηση των δυνατοτήτων για τη σύναψη μνημονίου συμφωνίας είναι μεταξύ των ΜΧΠ και άλλων συμμετεχόντων στην</p>	<p>Ενίσχυση διαχείρισης της καταγραφής πληροφοριών εντός όλων των φορέων καταπολέμησης, όπως των συστημάτων αναθεώρησης και διαχείρισης πληροφορίας, συστημάτων διαχείρισης περιστατικών, βάσεις δεδομένων και φυσικών αρχείων</p>	<p>Jun-15</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>E Σ - N C</p>				
--	--	---------------	----------------	----------------------------------	--	--	--	--

“ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” – Εθνικό Σχέδιο κατά της διαφθοράς

	καταπολέμηση της διαφθοράς δίκτυο.							
	Συντονισμός των ερευνών σε περιοχές και τομείς υψηλού κινδύνου, όπως φορολογικές διοικήσεις, υπηρεσίες υγείας, δημόσια έργα	Συντονισμός των ερευνών και ελέγχων σε περιοχές και τομείς υψηλού κινδύνου, όπως φορολογικές διοικήσεις, υπηρεσίες υγείας, δημόσια έργα, (στρατιωτικές) προμήθειες και συμβάσεις, επιχειρηματικά κρατικά δάνεια και τοπική αυτοδιοίκηση	Aug-13	ΣΕ - CC		Ε Σ - N C		
E5.A2. Ενδυνάμωση του σχεδιασμού, συντονισμού και εφαρμογής σχεδίων κατά της διαφθοράς	Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας των δημόσιων δαπανών, των δημοσίων συμβάσεων και διαδικασιών του προϋπολογισμού	Ανάπτυξη εσωτερικών και εξωτερικών μηχανισμών μεταξύ των φορέων της ΣΕ ώστε να υλοποιηθεί επιτυχώς η "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ"						
	Έμφαση στις ιδιαίτερες ανάγκες σε τομείς υψηλού κινδύνου όπως η φορολογική διοίκηση, υγεία, κλπ.	Κάθε επιμέρους στρατηγική αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας και προσαρτάται ως παράρτημα, διατηρώντας έτσι την αυτονομία εκτέλεσής της	May-13	ΣΕ - CC		Ε Σ - N C	Σ Σ - A B	ΥΠΟΙΚ - MoF

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

<p>Δομημένος προσδιορισμός των σημαντικότερων αναγκών για πληροφορίες των φορέων καταπολέμησης, καθώς και των τεχνικών συστημάτων διαχείρισης πληροφοριών που θα υποστηρίξουν τη φιλοξενία και διαχείριση των πληροφοριών, στα πλαίσια της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"</p>	<p>Τοποθέτηση Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών</p>	<p>Jun-13</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>E Σ - N C</p>		
<p>Εξερεύνηση και συμβουλές σχετικά με την ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων και πόρων για την επιβολή του νόμου για τη δραστική διερεύνηση και δίωξη της διαφθοράς και των αδικημάτων που σχετίζονται με οικονομικά εγκλήματα.</p>	<p>Εφαρμογή πολιτικής ανταλλαγής και κοινής χρήσης πληροφοριών μεταξύ των φορέων της ΣΕ</p>	<p>Jul-13</p>	<p>ΕΣ - NC</p>	<p>Σ E - C C</p>	<p>Σ Σ - A B</p>	
<p>Ανάπτυξη ερευνητικού προγράμματος για την ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων σε συνεργασία με τους κύριους συμμετέχοντες στη "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ"</p>	<p>Έναρξη ερευνητικού προγράμματος</p>	<p>Dec-14</p>	<p>ΣΕ - CC</p>	<p>E Σ - N C</p>	<p>Σ Σ - A B</p>	

	Εξερεύνηση σχετικά με την παροχή των εργαλείων και μηχανισμών για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων κατά της διαφθοράς. Εξερεύνηση σχετικά με την παροχή των εργαλείων παρακολούθησης και των διαδικασιών σχετικά με τα μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς.	Έναρξη κοινού ετήσιου σχεδιασμού για επίτευξη αποτελεσματικού συντονισμού	May-13	ΕΣ - NC	Σ Ε - C C	Σ Σ - A B		
	Εισαγωγή μηχανισμών ελέγχου της διαφθοράς.	Υλοποίηση συντονισμένου μηχανισμού σχεδιασμού	Oct-13	ΕΣ - NC	Σ Ε - C C			
E5.A3. Έναρξη του συστήματος παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Θέση σε λειτουργία με σύμφωνη γνώμη όλων των μελών της ΣΕ, μηχανισμών ελέγχου εφαρμογής και αξιολόγησης της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Συμφωνημένη και συντονισμένη προσέγγιση σε μεθόδους και τεχνικές παρακολούθησης εφαρμογής και αξιολόγησης	Aug-13	ΕΣ - NC	Σ Ε - C C	Σ Σ - A B		
	Πολιτική ελέγχου εφαρμογής και λήψης ανατροφοδότησης για διαπίστωση ποιότητας και απόδοσης των δράσεων κατά της διαφθοράς συμπεριλαμβανομένων τακτικά επικαιροποιημένων εκτιμήσεων κινδύνου	Ποιοτικός και ποσοτικός ετήσιος προσδιορισμός της αποδοτικότητας των δράσεων και επανεκτίμησης των κινδύνων		Aug-13	ΕΣ - NC	ΣΣ - A B		

Ενημέρωση της στρατηγικής σε συνεχή βάση, συζητώντας νέα μέτρα και εργαλεία ανάλογα με την περίπτωση	Ετήσια αναθεώρηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ" από κοινού με τους κύριους συμμετέχοντες	Oct-13	ΕΣ - NC	Σ Ε - C C	Σ Σ - A B		
	Έκδοση κοινών ετησίων εκθέσεων	Oct-13	ΕΣ - NC	Σ Ε - C C	Σ Σ - A B		
Ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης	Μεθοδολογία αξιολόγησης του κινδύνου διαφθοράς, για τον εντοπισμό των τομέων υψηλού κινδύνου	Aug-13	ΣΕ - CC	Ε Σ - N C	Σ Σ - A B		
	Εξαμηνιαία αξιολόγηση, αναθεώρηση και επικαιροποίηση της "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"	Jul-13	ΕΣ - NC	Σ Ε - C C	Σ Σ - A B		

Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Συστήματα συλλογής πληροφοριών εγκατεστημένα και σε λειτουργία

Λήψη στρατηγικών αποφάσεων για το συντονισμό κατά της διαφθοράς

Ερευνητικό πρόγραμμα έρευνας κατά της διαφθοράς, σε λειτουργία

Λεπτομερείς εκθέσεις και σχέδια εργασίας υπεβλήθησαν για ετήσια κοινή αναθεώρηση

Ενεργοποιημένοι μηχανισμοί ελέγχου και αξιολόγησης "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ"

Κοινή πολιτική εκπαίδευσης και σχέδιο κοινής χρήσης πόρων, σε λειτουργία

Συστήματα πληροφορικής και επικοινωνίας σε λειτουργία

Υπαρκτός σχεδιασμός διάθεσης πόρων

3.2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Το εθνικό σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς δίνει τη στρατηγική κατεύθυνση της πολιτικής κατά της διαφθοράς και των αντίστοιχων δράσεων. Βοηθά όλους τους φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς να εφαρμόσουν τη σημαντική τους αποστολή, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τη θεσμική τους ανεξαρτησία.

Τα σημαντικά στοιχεία για παραγωγή αποτελέσματος είναι αποτελεσματική εφαρμογή και κατόπιν έλεγχος και αξιολόγηση.

Τα μέχρι σήμερα αποσπασματικά μέτρα είναι εμφανές πως δεν έφεραν αποτέλεσμα και σε ορισμένες περιπτώσεις αποδείχτηκαν ανεπαρκή. Αυτό είναι το πρώτο μάθημα και για αυτό τα μέτρα του εθνικού σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” θα εφαρμοστούν χωρίς εξαιρέσεις, παντού και για όλη τη διάρκεια του σχεδίου.

Ειδικά σε αυτό το σημείο θα αναδειχθεί η σημαντικότητα δύο στοιχείων: του συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων στο σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” - φορέων καταπολέμησης, δημόσιων και ιδιωτικών φορέων - και το στοιχείο της παροχής τεχνικής βοήθειας στο όλο εγχείρημα.

Για να έχει αποτέλεσμα η όλη προσπάθεια, απαιτείται ο μέγιστος βαθμός συντονισμού ώστε να εξασφαλιστούν η εφαρμογή, πρόοδος, η αποτελεσματική διαχείριση και αξιολόγηση του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” που θα εφαρμοστεί οριζόντια σε όλο τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και κατακόρυφα θα διαπεράσει όλα τα στρώματα της κοινωνίας.

Στο σημείο αυτό η συνεισφορά και η καθοδήγηση ενός Εθνικού Συντονιστή κατά της διαφθοράς θα παίξει ακόμη σημαντικότερο ρόλο σε συνδυασμό με τη φύση ή την ανεξαρτησία των εμπλεκόμενων φορέων, οι οποίοι από τη μεριά τους θα πρέπει να δείξουν στο μέγιστο βαθμό πνεύμα συνεργασίας και αμοιβαιότητας κατά την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

3.2.1. ΑΡΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Μέγιστη αποδοχή του Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”: η εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” απαιτεί υποστήριξη από ένα ευρύ φάσμα ατόμων, φορέων και ομάδων συμμετεχόντων. Πρέπει όλοι να νιώσουν και να κάνουν το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” δικό τους, αφού μόνο έτσι, θα έχει επιτυχία η εφαρμογή του. Είναι πολύ σημαντικό όλοι οι δημόσιοι φορείς αλλά και συνεργάτες από τον ιδιωτικό τομέα καθώς και οποιοσδήποτε τρίτοι να ανταποκριθούν στο κάλεσμα και να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”. Είναι εξίσου σημαντικό να έχουν όλοι πίστη και αφοσίωση στο σκοπό και όλοι να εμπλακούν στενά στην ανάπτυξη του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” ώστε να πάρει την τελική του μορφή υλοποίησης και να δοθεί και η δυνατότητα σε ειδικούς να έχουν γνώμη επί αυτού.

Σύνδεση του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” με θεσμούς και πολιτικές: η επιτυχία του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό όπως προαναφέρθηκε, από την καλή θέληση και συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων τομέων και υπηρεσιών του κράτους (υπουργείων, διευθύνσεων και υπηρεσιών). Εξ’ αυτού προκύπτει μία ακόμη αυξημένη ευθύνη προώθησης του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” για τον ΕΣ που πρέπει να πείσει και να δημιουργήσει βούληση σε όσο περισσότερους γίνεται σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, ώστε να αυξηθούν οι συνέργειες και να μεγιστοποιηθεί η εξάπλωση και απόδοση του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”. Η προώθηση των καλών πρακτικών μέσω της λογοδοσίας και των πολιτικών κατά της διαφθοράς δεν θα απαιτήσει μόνο επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση αλλά και πυροδότηση, της ανάληψης σειράς δράσεων και της αλλαγής συμπεριφορών. Ακόμη και οι θεσμοί που δεν είναι αρμόδιοι να εμπλακούν ενεργά στο σχέδιο, πρέπει να συμμετέχουν ενεργά, να αναλάβουν και εκείνοι δράση ώστε τουλάχιστον να ευθυγραμμιστούν με τους στόχους του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

Αποφασισμένη πολιτική Ηγεσία: το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” πρέπει να γίνει γνωστό στην κοινωνία και συνώνυμο σε αυτήν με τη μηδενική ανοχή της Κυβέρνησης στη διαφθορά. Η πρόοδος στη μείωση της διαφθοράς σε όλους τους τομείς, εξαρτάται πρωτίστως από την πλήρη δέσμευση της πολιτικής και διοικητικής ηγεσίας.

Η κυβέρνηση πρέπει να επιδείξει την αποφασιστικότητα της να επιφέρει αλλαγή στάσεων και πρώτα-πρώτα εντός του οίκου της.

Οι διοικήσεις των φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα πρέπει επίσης να ηγηθούν και να δώσουν το παράδειγμα, εξασφαλίζοντας την ποιότητα (στη διοίκηση και τις παρεχόμενες υπηρεσίες), τη λογοδοσία και τη μείωση της διαφθοράς κατ’ αρχήν στα του οίκου τους.

Οτιδήποτε λιγότερο από την πλήρη και σαφή δέσμευση, θα καταστήσει την επιτυχία του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς εξαιρετικά δύσκολη έως αμφίβολη και επιπλέον θα δώσει αφορμή για αύξηση των ευκαιριών διαφθοράς και ραγδαία επιδείνωση της δημόσιας αντιμετώπισης.

3.2.2. ΕΡΕΥΝΑ, ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” αναμένεται να προσφέρει υποστήριξη και να επηρεάσει εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες σε κυβερνητικά θέματα (οικονομική πολιτική, δραστηριότητες υπουργείων, διοικητική μεταρρύθμιση, κρατικές προμήθειες).

Υπάρχει σημαντική ποσότητα πληροφοριών σχετικά με τη διαφθορά στην Ελλάδα και πάρα πολλές θεωρητικές προτάσεις για την καταπολέμησή της, αλλά ελάχιστη έρευνα έχει γίνει για πρακτικές και εφαρμόσιμες μεθόδους που μπορούν να στηρίξουν μία συνολική πολιτική κατά της διαφθοράς.

Θα είναι λοιπόν μία σημαντική αρμοδιότητα του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” να προωθήσει και αν είναι εφικτό να διεξάγει ποιοτικές έρευνες που θα συγκεντρώσουν πληροφορίες χρήσιμες για μελλοντικές δράσεις και ανταποκρίσεις σε τυχόν προβλήματα. Η συγκέντρωση ακριβών και αξιόπιστων πληροφοριών θα φανεί πολύ χρήσιμη κατά τη διαδικασία ελέγχου της εφαρμογής του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

Αν και η πληροφορία αυτή θα χρησιμοποιηθεί για να στηρίξει πλήρως την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, προτείνεται ωστόσο, το πρόγραμμα συγκέντρωσης δεδομένων και πληροφοριών για το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” να διασυνδεθεί με το Πρόγραμμα Ελέγχου, Συντονισμού και Παρακολούθησης

του Κυβερνητικού Έργου (ΠΕΣΠΚΕ) το οποίο και θα τροφοδοτεί, για την καλύτερο συντονισμό των πληροφοριών σε εθνικό επίπεδο.

Η δράση για να συλλεχθούν οι πληροφορίες και τα δεδομένα για τους σκοπούς του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, θα αποτελέσει ένα πρώτο μηχανισμό για τη διαχείριση της πληροφορίας.

Στη συνέχεια, θα συμφωνηθεί με τους αρμόδιους φορείς (όπως π.χ. η ΕΛΣΤΑΤ) στα πλαίσια του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, ένα πιο εξειδικευμένο πρόγραμμα διαχείρισης και αξιοποίησης των πληροφοριών και των δεδομένων που θα συλλέγονται καθώς και των πηγών και της συχνότητας.

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) πρέπει να έχει κεντρικό ρόλο συμβολής στη συγκέντρωση των πληροφοριών σε συστηματική βάση και στην παράδοση αυτών οργανωμένων σύμφωνα με συγκεκριμένα πιστοποιημένα πρότυπα, στον εθνικό συντονιστή.

Η ΕΛΣΤΑΤ προτείνεται να αναγνωριστεί ως η επίσημη φωνή του κράτους ως προς τη συλλογή και ανάλυση συστηματικής και ακριβούς πληροφορίας η οποία θα υποστηρίξει τη χάραξη μίας βελτιωμένης πολιτικής για τη διαφάνεια βασισμένη σε γεγονότα.

3.2.3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Είναι σημαντικό να υπάρχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση για ολόκληρη την εφαρμογή του Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” και όλων των επιμέρους ή τοπικών δράσεων.

Θα πρέπει να καταρτιστεί από τον ΕΣ ένας λεπτομερής προϋπολογισμός και χρονοδιάγραμμα διάθεσης των πόρων αυτού και το ίδιο να γίνει και σε όλα τα επιμέρους και τοπικά σχέδια δράσης.

Όλα τα σχέδια χρηματοδότησης και οι ανάλογες δραστηριότητες πρέπει να παρακολουθούνται στενά από τον ΕΣ και να λαμβάνονται ανά εξάμηνο διορθωτικά μέτρα ώστε να είναι διαρκώς βέβαιο ότι το πρόγραμμα βρίσκεται διαρκώς σε τροχιά και ως προς τα οικονομικά του μεγέθη.

3.2.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΣΤΑΔΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Προτείνεται το παρόν σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” να αναπτυχθεί σε τρία στάδια:

3.2.4.1. ΕΝΑΡΞΗ

Κατά το στάδιο αυτό θα υλοποιηθούν συγκεκριμένες δραστηριότητες που θα κάνουν λειτουργικό το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, όπως:

- Εκτυπώσεις, δημιουργία και διάδοση του Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”
- Δημιουργία όλων των προαναφερόμενων και των απαραίτητων δομών για την εφαρμογή και μηχανισμών για τη λειτουργία του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”
- Οριστικοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων δράσεων και των προϋπολογισμών αυτών.

Το στάδιο αυτό πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου 2013.

3.2.4.2. ΑΡΧΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Ο 1ος χρόνος (μέχρι τον Δεκ του 2013) θα αξιοποιηθεί ως φάση εφαρμογής και ταυτόχρονα ως δοκιμαστική φάση, δηλαδή θα είναι χρόνος πιλοτικής εφαρμογής που θα οδηγήσει σε βελτιώσεις ώστε το σχέδιο να γίνει λειτουργικότερο και αποτελεσματικότερο, για να πετύχει ταχύτερα και με μεγαλύτερη ακρίβεια τους σκοπούς του.

Στο διάστημα αυτό, πρέπει να διασφαλιστεί η εκκίνηση όλων των δράσεων που έχουν σχεδιαστεί, να δοκιμαστεί η βιωσιμότητα των τρόπων εφαρμογής και να εξαχθούν διδάγματα ώστε να ληφθούν διορθωτικά μέτρα και δράσεις αν χρειαστεί.

3.2.4.3. ΠΛΗΡΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Στο στάδιο αυτό θα ξεκινήσει η πλήρης εφαρμογή, ακολουθώντας αυστηρά κατά μήνα, το λεπτομερές ετήσιο χρονοδιάγραμμα του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, με λεπτομερή ανάλυση για όλα τα κόστη για το γενικό και για τα επιμέρους και τοπικά σχέδια δράσης.

Η έναρξη αυτής της φάσης θα γίνει Ιανουάριο του 2014.

Πρέπει να τεθεί ως μέρος της αρμοδιότητας όλων των συμμετεχόντων στο σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” (δημόσιων και ιδιωτικών φορέων), να το συμπεριλάβουν στους ετήσιους στρατηγικούς και οικονομικούς τους προγραμματισμούς για το 2014.

Θα είναι πολύ σημαντικό όλοι οι φορείς κατά της διαφθοράς να συμμετέχουν ενεργά στο σχεδιασμό και να εντείνουν όσο γίνεται τις δραστηριότητές τους, υποβοηθώντας τις υπηρεσίες του δημόσιου (ή και του ιδιωτικού) τομέα όταν θα ζητήσουν υποστήριξη/τεχνογνωσία κατά την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

3.3. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Η καταπολέμηση της διαφθοράς δεν είναι και δεν μπορεί να είναι υπόθεση ενός ατόμου, μίας υπηρεσίας ή ενός μόνο φορέα. Είναι και πρέπει να γίνει υπόθεση όλων των οντοτήτων μιας οργανωμένης κοινωνίας. Των θεσμών, των φορέων, των συλλογικών οργάνων, της κοινωνίας, των ατόμων. Η κάθε οντότητα και το κάθε όργανο έχουν έναν ρόλο στη μάχη κατά της διαφθοράς. Όμως όλες οι προσπάθειες πρέπει να συντονίζονται από ένα κεντρικό σημείο.

3.3.1. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Προτείνεται να ανατεθεί σε έναν Εθνικό Συντονιστή που να πιστεύει στη διαφάνεια, ώστε να αποτελέσει πρότυπο με τη προσωπική του συμπεριφορά, να κινητοποιήσει όλες τις οντότητες σε όλους τους τομείς για να πολεμήσουν τη διαφθορά από κοινού. Ο εθνικός συντονιστής πρέπει να παρακολουθεί την πρόοδο του προγράμματος, να συντονίζει τις δράσεις του, να αξιολογεί την πορεία του και να υποβάλλει στη Βουλή και στην κυβέρνηση σχετικές εκθέσεις προόδου και προτάσεων σε ετήσια βάση.

Στη δομή της διοίκησης κατά της διαφθοράς, ο ΕΣ προτείνεται να υποστηρίζεται στο έργο του από συλλογικά σώματα (επιτροπές) στις οποίες συμμετέχουν ανάλογα με την αρμοδιότητά τους ως προς την εφαρμογή του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ», όλοι οι θεσμικοί φορείς της χώρας που θα συμμετάσχουν στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Μεταξύ αυτών, σημαντικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσει και ένα συμβουλευτικό σώμα, με συμμετοχή κατά περίπτωση των ανώτατων επιστημονικών και άλλων φορέων, όπως:

- i. Επιστημονικοί Φορείς
- ii. Επιμελητήρια
- iii. Επαγγελματικές Ενώσεις
- iv. Κοινωνικές Οργανώσεις
- v. Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- vi. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- vii. Διεθνή Συμβουλευτικά Όργανα

Ο βασικός στρατηγικός συνεργάτης του εθνικού συντονιστή πρέπει να είναι οι κυβερνητικές υπηρεσίες. Η σημαντικότερη απόφαση πρέπει να είναι η στιβαρή αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να καθαρίσει το σπίτι της πρώτα απ' όλα.

Ως προς την οργανωτική στήριξη, για να εξασφαλιστεί η διοικητική και επιχειρησιακή συνέχεια, το γραφείο του εθνικού συντονιστή προτείνεται να στελεχώνεται από μόνιμους υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετατίθενται από οποιοδήποτε φορέα του κράτους, κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων. Για την υποστήριξη του γραφείου του ΕΣ, πρέπει να υπάρξει διάθεση μόνιμων πόρων για τη μισθοδοσία του προσωπικού και για την κάλυψη των αναγκαίων εξόδων αποτελεσματικής λειτουργίας.

Η περιγραφή της θέσης και οι αρμοδιότητες του Εθνικού Συντονιστή, καθώς και οι υποστηρικτικές δομές του έργου του θα καθοριστούν επακριβώς με νομοθετική ρύθμιση που θα προωθηθεί με πρωτοβουλία του πρωθυπουργού.

Επαγγελματισμός – Δεοντολογία - Λογοδοσία

Όλοι οι εμπλεκόμενοι στην καταπολέμηση της διαφθοράς και ιδιαίτερα το προσωπικό του γραφείου του εθνικού συντονιστή είναι επαγγελματίες και λειτουργούν απολύτως δεοντολογικά στις διαφορετικές ευθύνες τους και στη συμπεριφορά τους.

Όλο το προσωπικό, εκτός από τη δεοντολογία και τον επαγγελματισμό, για να μπορέσει να υποστηρίξει το ρόλο του, αναμένεται να έχει υψηλό βαθμό συνεργατικότητας και παράλληλα ατομικής ευθύνης, υψηλό επίπεδο ακεραιότητας και λογοδοσίας, πίστη στη διαφάνεια και πάθος για την εμπέδωσή της.

Το προσωπικό πρέπει να επιλέγεται με κριτήριο το ότι διακατέχεται από αυξημένη συναίσθηση της αποστολής που αναλαμβάνει με την τοποθέτησή του εκεί και των υψηλών ευθυνών που συνεπάγεται η ελλιπής, ή η μη πραγματοποίηση των καθηκόντων του.

3.3.2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ

Για την κατανομή των πόρων, αν και όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, οι τρεις αιχμές του “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” (Αποτροπή, Πρόληψη, Εκπαίδευση) είναι εξίσου σημαντικές για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, ωστόσο όμως, οι πιο επιτυχημένες διεθνείς πρακτικές έδειξαν πως η μεγαλύτερη αναγκαιότητα για διάθεση πόρων υπάρχει στον τομέα της Αποτροπής (επιβολής). Αφιερώνεται συνήθως γύρω στο 70% των πόρων στο επιχειρησιακό τμήμα.

Ο λόγος είναι ότι οποιοσδήποτε πρωτοβουλίες στην πρόληψη και την εκπαίδευση κατά της διαφθοράς είναι καταδικασμένες για να αποτύχουν σε μια διεφθαρμένη χώρα όπου οι διεφθαρμένοι ανώτεροι υπάλληλοι δρουν ακόμα και είναι ισχυροί.

Οι καίριοι τομείς κυβερνητικής πολιτικής όπου θα υπάρξει σημαντικός βαθμός προσέγγισης και συνέργειας δράσεων που θα πρωτοστατήσουν στην εφαρμογή του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ», διατηρώντας παράλληλα και τη

λειτουργική τους ανεξαρτησία, θα είναι η εκπαίδευση, η μεταρρύθμιση της διοίκησης, η οικονομία, η δικαιοσύνη και η δημόσια τάξη.

Άμεση προτεραιότητα για το λόγο αυτό, αποτελεί η αποτελεσματική επιβολή σε σημαντικούς στόχους, ώστε να ξεπεραστούν τα εμπόδια, και να καταδειχθούν στο κοινό η πολιτική θέληση και η αποφασιστικότητα να παταχθεί οπωσδήποτε η διαφθορά.

Αυτό θα αποτελέσει επίσης ένδειξη της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού καταπολέμησης της διαφθοράς. Χωρίς αυτά, είναι σχεδόν απίθανο να υπάρξει η δημόσια υποστήριξη, η οποία είναι ένα από τα κλειδιά για την επιτυχία.

Η επιτυχής επιβολή βοηθά επίσης στον προσδιορισμό των προβληματικών περιοχών για την αναθεώρηση της πρόληψης κατά της διαφθοράς και μπορεί να υπερπηδήσει οποιοδήποτε ανθρώπινο εμπόδιο στην αναθεώρηση.

Οι επιτυχείς ιστορίες επιβολής της διαφάνειας παρέχουν επίσης τη βάση για τη δημόσια εκπαίδευση και ενεργούν ως αποτρεπτικά μέσα για τους υπόλοιπους διεφθαρμένους ανώτερους υπαλλήλους.

Ως προς το ύψος των πόρων που απαιτούνται, οι καλύτερες διεθνείς πρακτικές δείχνουν πως για την επιτυχία μιας εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς, η διάθεση ενός ποσού της τάξης από 0,01 έως 0,3 % από τον κρατικό προϋπολογισμό, αποτελεί καταρχήν ισχυρή ένδειξη πολιτικής βούλησης της κυβέρνησης για πάταξη της διαφθοράς, αν και το ποσό αυτό ανέρχεται για τις πιο επιτυχημένες στρατηγικές, στα 0,38% του προϋπολογισμού ή στο 0,05 του ΑΕΠ.

3.3.3. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Εντός των δομών του ΕΣ θα οργανωθεί η θεσμική παρακολούθηση της προόδου της εφαρμογής της κεντρικής και όλων των επιμέρους στρατηγικών καταπολέμησης της διαφθοράς, με την ονομασία Παρατηρητήριο Διαφάνειας.

Μέσω αυτού θα παρακολουθείται σε μηνιαία βάση η εκτέλεση των επιμέρους στρατηγικών για την καταπολέμηση της διαφθοράς όλων των υπόχρεων οργάνων και φορέων. Σε περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις

ενημερώνεται ο φορέας ότι υποχρεούται σε άμεση αναμόρφωση του προγράμματός του ώστε να εναρμονιστεί με τους προγραμματισθέντες ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους και ενημέρωση για την εναρμόνιση του ΕΣ.

Μετά την πάροδο ενός μήνα από όταν διαπιστώθηκε απόκλιση και εφόσον ο φορέας εξακολουθεί να παρουσιάζει αποκλίσεις, τότε με Απόφαση του ΕΣ και του Υπουργού Οικονομικών, θα υπάγεται υποχρεωτικά και αυτόματα ο φορέας στις ίδιες επιπτώσεις που συνεπάγεται και η μη συμμόρφωσή του προς τον μηχανισμό παρακολούθησης των οικονομικών του υποχρεώσεων.

3.3.4. ΔΟΜΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Για την εφαρμογή των ανωτέρω, ο ΕΣ πρέπει να έχει πρόσβαση για συνεννόηση κορυφής με τις ηγεσίες σε όλες τις απαραίτητες θεσμικές και διοικητικές δομές ώστε να μπορεί ανά πάσα στιγμή να έχει εικόνα της επικρατούσας κατάστασης για τη διαφθορά, αλλά και να ενημερώνει, για την πορεία εφαρμογής του Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

Για να μπορεί ο ΕΣ να έχει συνολική εικόνα, οποιοσδήποτε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης και του ιδιωτικού τομέα, εντάσσεται για τους σκοπούς του παρόντος σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, σε ένα από έξι (6) συνολικά επίπεδα, ώστε να καλύπτεται όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του κράτους αλλά και του πολίτη και της αλληλεπίδρασής του με τον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα:

Επίπεδα Υπηρεσιών

1. Το κοινοβούλιο (τα μέλη του και όλες οι διοικητικές δομές του).
2. Η κυβέρνηση (τα μέλη της και διοικητικές δομές που υπάγονται απευθείας σε αυτήν).
3. Τα πολιτικά κόμματα, οι οργανώσεις και οι φορείς τους (υπηρεσίες και διοικητικές δομές).
4. Η προϊσταμένη (πολιτικά) αρχή οποιασδήποτε υπηρεσίας (Δήμαρχοι, Διοικητές, Συμβούλια, Γ. Γραμματείς κλπ).

5. Η προϊσταμένη (διοικητικά) αρχή της υπηρεσίας του προηγούμενου επιπέδου (Διευθυντές, Τμηματάρχες) και όλες οι διοικητικές δομές των ανωτέρω.
6. Το επίπεδο που περιλαμβάνει οποιοδήποτε φορέα είναι σε απευθείας αλληλεπίδραση με τον πολίτη = κάθε μέρος όπου παρέχονται αγαθά ή υπηρεσίες απευθείας σε πολίτες, είτε ιδιωτικού είτε δημόσιου δικαίου, όπως π.χ. Νοσοκομεία, Πανεπιστήμια, Ιατρεία, Κλινικές, Σχολεία, Φροντιστήρια, Εργοστάσια, Υπουργεία, Δικαστήρια, Καταστήματα, Τράπεζες, Πολεοδομίες, Δήμοι, Νομαρχίες, Εφορίες, Μουσεία, Γήπεδα, Ναοί κλπ.

Κάθε υπηρεσία σε οποιοδήποτε επίπεδο:

- θα λάβει το Σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της Διαφθοράς από τον Εθνικό Συντονιστή
- μαζί θα λάβει επιστολή και έντυπο με οδηγίες για κατάρτιση επιμέρους - τοπικού σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”
- θα δημιουργήσει μέσα σε συγκεκριμένο διάστημα εσωτερική δομή (τμήμα/γραφείο) για την εφαρμογή σε τοπικό επίπεδο του εθνικού σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά διαφθοράς.
- θα συντονίζει τις υπό αυτήν υπηρεσίες και θα ενημερώνει την προϊσταμένη της αρχή ή θα συνεργάζεται με τον εθνικό συντονιστή για θέματα εφαρμογής, παρακολούθησης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των δράσεων του έργου.

Περαιτέρω, ο υπεύθυνος (σε συνεννόηση με το γραφείο του ΕΣ):

- θα καταρτίσει μέσα σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα επιμέρους-τοπικό σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” και κώδικα δεοντολογίας (υπό τις οδηγίες του Εθνικού Συντονιστή)
- θα υποβάλλει μέσα σε συγκεκριμένο διάστημα το τοπικό σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” προς έγκριση (μη (έγκαιρη) υποβολή επιφέρει κυρώσεις)
- θα προβεί σε όλες τις προγραμματισμένες ενέργειες για την ετοιμασία εφαρμογής του τοπικού σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”

- θα ξεκινήσει την εφαρμογή του προγράμματος με συμμετοχή και των πολιτών
- θα παρακολουθεί την πορεία του προγράμματος και θα ενημερώνει την προϊσταμένη της αρχή
- θα εφαρμόζει τις αναγκαίες βελτιώσεις που θα προτείνονται

Για λόγους απλότητας στην εφαρμογή/παρακολούθηση και στο σχεδιασμό, τα τοπικά/επιμέρους εθνικά σχέδια και οι κώδικες δεοντολογίας θα ακολουθούν συγκεκριμένους κανόνες τυποποίησης και θα διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, ανάλογα με την υπηρεσία:

- σχέδια δράσης: για υπηρεσίες που συμμετέχουν ενεργά σε κάποιο από τα στάδια εφαρμογής τους Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.
- σχέδια υποβοήθησης: για υπηρεσίες που ο ρόλος τους θα είναι βοηθητικός αλλά εξίσου κρίσιμος για την αποτελεσματική εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

Σε κάθε περίπτωση, η κάθε υπηρεσία, με οποιοδήποτε ρόλο, θα διαθέτει και θα εφαρμόζει σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” κατά της διαφθοράς και όλο ανεξαιρέτως το ανθρώπινο δυναμικό της θα υπάγεται σε κανόνες κώδικα δεοντολογίας ως προς την επαγγελματική συμπεριφορά και τις εν γένει πράξεις του που αφορούν στην εργασία του.

Παρατηρήσεις

- το γραφείο του Εθνικό Συντονιστή θα καταγράψει το επίπεδο της κάθε υπηρεσίας
- ο ρόλος της κάθε υπηρεσίας θα καθοριστεί από τον Εθνικό Συντονιστή σε συνεννόηση με τον πρωθυπουργό
- το επίπεδο, ο ρόλος, το πλήθος του προσωπικού, η αξιολόγηση και άλλα στοιχεία για την κάθε υπηρεσία θα κωδικοποιηθούν σε ενιαίο και μοναδικό για κάθε υπηρεσία κωδικό που θα περιγράφεται αναλυτικά μαζί με τη δραστηριότητα της κάθε υπηρεσίας σχετικά με τη διαφάνεια σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα τηρείται και θα παρακολουθείται κεντρικά και θα ενημερώνεται περιφερειακά και

που θα λειτουργεί σε συναρμογή με άλλες βάσεις δεδομένων που ήδη λειτουργούν για παραπλήσιους σκοπούς.

- ο Η μη τήρηση πλήρως των ανωτέρω υποχρεώσεων επιφέρει αυτομάτως ποινές ανάλογα με την υπηρεσία, όπως ακριβώς προβλέπονται για τη μη τήρηση και των οικονομικών υποχρεώσεων ή όπου δεν υπάρχουν τέτοιες, από τους κώδικες δεοντολογίας.

3.3.5. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ

Όλα τα Υπουργεία πρέπει να πρωτοστατήσουν αναλαμβάνοντας έναν ενεργό ρόλο στην καταπολέμηση της εσωτερικής κατ' αρχήν διαφθοράς.

Σαν πρώτο βήμα, πρέπει να πραγματοποιηθούν συσκέψεις κορυφής για την καταπολέμηση της διαφθοράς με την πολιτική ηγεσία των υπουργείων, προεδρεύοντος του ΕΣ.

Είναι σημαντικό για εκείνους να κατανοήσουν (και για τον εθνικό συντονιστή πρόκληση για να τους πείσει) ότι υπάρχουν πολλά πράγματα που θα μπορούσαν και πρέπει να κάνουν.

Πρέπει τελικά να καταλήξουν σε μια συναίνεση για συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης που θα εφαρμόσουν τα υπουργεία, όπως:

- 1) Δημιουργία δικού τους μηχανισμού – δομής / ορισμός υπευθύνου ελέγχου της διαφθοράς (τμήμα/υπεύθυνος εσωτερικού ελέγχου), με αρμοδιότητα την εσωτερική παρακολούθηση της κατά το νόμο και τη δεοντολογία λειτουργίας του προσωπικού που θα μπορούσαν να είναι μέρος των μονάδων εσωτερικού οικονομικού ελέγχου.
- 2) Αναθεώρηση των διαδικασιών και των συστημάτων τους ώστε να τα κάνουν περισσότερο διάφανα και να εξασφαλιστεί η λογοδοσία.
- 3) Δημιουργία ή ενδεχόμενη βελτίωση κωδίκων δεοντολογίας (όπου υφίστανται) που να περιλαμβάνουν και ρυθμίσεις για την αποδοχή δώρων και προσκλήσεων.
- 4) Εισαγωγή συστήματος δηλώσεων σύγκρουσης συμφερόντων

- 5) Εγκαθίδρυση ανοικτού και δίκαιου συστήματος πρόσληψης και προαγωγής και εξασφάλιση ελέγχου ακεραιότητας αυτού
- 6) Εισαγωγή εκπαίδευσης του προσωπικού σε θέματα ηθικής δεοντολογίας και πρόληψης διαφθοράς-Μοριοδότηση
- 7) Ηγεσία διά του παραδείγματος
- 8) Διακήρυξη μηδενικής ανοχής στη διαφθορά
- 9) Ενίσχυση και δημοσιοποίηση οδών για παράπονα (μεταξύ άλλων και τηλεφωνικές γραμμές) τόσο δημοσίων όσο και εσωτερικών εμπιστευτικών.
- 10) Παραπομπή των καταγγελλόντων στον αρμόδιο φορέα καταπολέμησης της διαφθοράς και πλήρης συνεργασία μαζί του κατά την έρευνα της υπόθεσης.
- 11) Πλήρης τήρηση εχεμύθειας και καθιέρωση διαδικασιών διασφάλισης του απορρήτου ως προς τις αναφορές και τη διερεύνηση των καταγγελιών.
- 12) Δημιουργία πλαισίων συνεργασιών μεταξύ φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς, ΜΜΕ, διεθνείς φιλανθρωπικές οργανώσεις για την ανάπτυξη διαφημιστικών εκστρατειών και σχεδίων δημόσιας ευαισθητοποίησης για τη διαφάνεια.

3.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

3.4.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” θα αξιολογείται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους. Μετά τον πρώτο και μετά τον δεύτερο χρόνο, προτείνεται να ανατεθεί μία ανεξάρτητη αξιολόγηση ώστε να διαπιστωθεί η πρόοδος σε όλες τις στρατηγικές επιδιώξεις και σε όλους τους τομείς που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.

Το τέλος του πρώτου χρόνου θα αποτελέσει την αρχική αξιολόγηση και οδηγό για τις μελλοντικές κατευθύνσεις. Τα διδάγματα του πρώτου χρόνου θα οδηγήσουν στην ανάληψη διορθωτικών δράσεων όπου χρειάζεται, ώστε να εξασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” για την υπόλοιπη περίοδο.

Μεταξύ του δεύτερου και τρίτου χρόνου εφαρμογής του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”, θα πρέπει να λάβει χώρα μία ουσιαστική ενδιάμεση αξιολόγηση να κρίνει τη συνολική πρόοδο και να καθορίσει σε ποια έκταση το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” και η πολιτική μηδενικής ανοχής στη διαφθορά έχουν πετύχει.

Με το τέλος του τρίτου χρόνου (2015), θα γίνει μία επίσημη, συνολική αξιολόγηση ολόκληρου του εγχειρήματος που θα εξετάζει και τα ποιοτικά στοιχεία της εφαρμογής, τη διείσδυση στην κοινωνία και άλλους παράγοντες που επηρέασαν την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” και τα συμπεράσματα που θα αποτελέσουν διδάγματα προς μίμηση ή προς αποφυγή για την επόμενη μέρα.

Η αξιολόγηση αυτή θα συνδυαστεί με τον μετέπειτα στρατηγικό σχεδιασμό για τη διαφάνεια, που αναμένεται να είναι έτοιμος ήδη από τον Οκτώβριο του 2015.

3.4.2. ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΑΝΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”

Το σχέδιο “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” δεν πρέπει και δεν είναι ένα στατικό κείμενο και για αυτό λαμβάνει υπόψη του και τις εξελίξεις που θα λάβουν χώρα στο μέλλον, καθώς η διαφθορά είναι ένα φαινόμενο που εξελίσσεται διαρκώς. Συμβαίνουν ακόμη και σήμερα διάφορες παράλληλες διεργασίες που μπορεί να επηρεάσουν τη μελλοντική εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”. Για αυτό και το προτεινόμενο σχέδιο διαθέτει την απαιτούμενη ευελιξία προσαρμογής των δράσεών του και του περιεχομένου του ώστε να ενσωματωθούν τυχόν σημαντικές μελλοντικές εξελίξεις.

3.4.3. ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Προτείνεται το άνοιγμα της αναθεώρησης του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” στην κοινωνία των πολιτών και σε εξωτερικούς συνεργάτες. Η ενεργός συμμετοχή της κοινωνίας θα δημιουργήσει μεγαλύτερη ώθηση για την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” και μεγαλύτερη αξιοπιστία για τη βούληση της κυβέρνησης.

Προτείνεται οι ανεξάρτητοι φορείς που θα επιλέγονται με συγκεκριμένα κριτήρια να συμμετέχουν στην ετήσια αναθεώρηση για την πορεία του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” μαζί με τον εθνικό συντονιστή που έχει τη συνολική επίβλεψη του σχεδίου και να ακούγονται οι απόψεις τους για το σκοπό και την ποιότητα της εφαρμογής του.

Οι απόψεις αυτές και τα συμπεράσματα θα παρουσιάζονται όλα μαζί σε κοινή ετήσια έκθεση. Είναι επίσης σημαντικό να συνδεθεί αυτή η εθνικής κλίμακας αναθεώρηση του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” με άλλες διεθνείς και εσωτερικές (εθνικές, επιμέρους και τοπικές) αξιολογήσεις που ενδεχομένως να διεξήχθησαν, ώστε να υποστηριχθεί συνολικά η αναθεώρηση των στόχων του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”.

3.4.4. ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Κρίνονται απαραίτητες οι τακτικές διαβουλεύσεις με χώρες και οργανισμούς του εξωτερικού, ώστε αφενός να υπάρχει ενημέρωση για τις εξελίξεις και να εισάγεται τεχνογνωσία και αφετέρου να γίνεται γνωστή η μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλει η χώρα μας.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό, οι Ευρωπαίοι και διεθνείς εταίροι μας, είτε ως χώρες είτε ως συλλογικά σώματα και οργανισμοί να ενημερώνονται σε τακτική βάση για το σχεδιασμό και την πρόοδο της χώρας μας στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς, ώστε σε βάθος χρόνου η διαφάνεια να αποτελέσει εξαγώγιμο προϊόν και σήμα κατατεθέν της Ελλάδας, υπόβαθρο προσέλκυσης επενδύσεων και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας.

3.4.5. ΤΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΑ ΜΜΕ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΩΝ, ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Η δημόσια πληροφόρηση και η εξοικείωση, είναι από τα συστατικά που αποτελούν κλειδιά για την εφαρμογή του σχεδίου “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ”. Για αυτό, προτείνεται να εντοπιστούν, να δραστηριοποιηθούν και να ομαδοποιηθούν διακεκριμένα μέλη της κοινωνίας, από την πολιτική, τις επιχειρήσεις, τις τέχνες, τις επιστήμες, τον αθλητισμό κ.α. που θα προσκαλούνται τακτικά σε συζητήσεις ή εκπομπές (μόνιμες ή περιοδικές) στην τηλεόραση, για να συζητούνται σε υψηλό επίπεδο στρατηγικής, απόψεις της κοινωνίας και κοινωνικά θέματα που σχετίζονται και στοχεύουν στην ακεραιότητα, τη διαφάνεια και τις ηθικές αρχές και αξίες, με σκοπό να συντηρείται ένας εθνικός διάλογος στα κρίσιμα αυτά θέματα για την κοινωνία.

4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

4.1. ΠΗΓΕΣ

Οι πηγές άντλησης πληροφοριών για την εθνικό σχέδιο δράσης διακρίνονται, σε κατηγορίες ανάλογα με είδος και τον τρόπο αξιοποίησης των πληροφοριών που παρέχουν.

4.1.1. ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΜΕ ΕΘΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

A. Φορείς με επερχόμενη αξιολόγηση => Ανάγκη άμεσης αποτελεσματικότητας (υπάρχουν προθεσμίες για υλοποίηση)

ΜΝΗΜΟΝΙΑ

ΟΔΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

ΟΟΣΑ ΣΥΝΘΗΚΗ

ΔΝΤ

GRECO

B. Φορείς χωρίς επερχόμενη αξιολόγηση

ΟΗΕ ΣΥΜΒΑΣΗ

ΕΕ (ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ 2011, ΜΗΤΡΩΟ ΚΛΠ)

ΕΚΤ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

OSCE

4.1.2. ΠΗΓΕΣ ΜΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

ΔΔ, ΓΕΔΔ, ΕΠΙΤΡ Θ + Δ ΒΟΥΛΗΣ, ERCAS, G20, IACA

4.1.3. ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΙΝΤΕΡΝΕΤ, ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ, ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΒΙΒΛΙΑ

4.2. ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

- A.** Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των Ελληνικών αρχών (Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Οικονομικών, Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη) και της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα (Task Force for Greece) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προετοιμασία και υλοποίηση εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς συμπεριλαμβανομένου του υπογεγραμμένου οδικού χάρτη.
- B.** Χάρτης πορείας για την παροχή τεχνικής βοήθειας στον τομέα της καταπολέμησης της Διαφθοράς.